

# İRŞAD

OCAK / ŞUBAT 2011 SAYISI



# İÇİNDEKİLER

**EDİTÖR**  
**ÖZGÜ MUŞTU**

**GRAFİK TASARIM**  
**MUSAVVİBE**

**YAZI İŞLERİ**  
**GÜLENAY ZİYA**

Editör'den  
Mustafa ÖZBAĞ Efendi'den gül destesi "Gülenay ZİYA"  
Ya TEVVAB "Musavvibe"  
Peygamberler tarihi "Semine NAŞİRE"  
Peygamber (sav)in dört gülü "Tuanna EBRAR"  
İslam da evlilik "Âmine SİDDİKÂ"  
Çocuk Eğitimi ve Aile "Bengisu UMMAN"  
Ayine "Rabia ALTINBAŞAK"  
Onlar yıldızlar "Deniz SOYLU"  
Sohbet-i Piran "Esmâ YOLCU"  
Hanımlar âleminin yıldızları "Meftun AY"  
Fakirin Efkârı "Gülenay ZİYA"  
Uluslar arası ilişkiler "Özgü MUŞTU"  
Araştırmalar "Ayşe ARICAN"  
Sağlık "Eslem SARIGÜL"  
Cilt bakımı "Sare Şüheda BAŞAK"  
Özlem'ini duyduğunuz lezzetler "Hafsa KEVSER"  
Şifalı bitkiler  
Tarihte önemli gün-kişi "Erva YAREN"  
Tarihte 2 ay



Selamun Aleyküm Sevgili İrşad Okuyucuları,

Hz. Muhammed Mustafa (sav) Efendimize Sevgililer Sevgilisi diyoruz ya hani... En Sevgili, Habibullah, Allah'ın âlemleri yaratma vesilesi... Hep en sevdiklerimizle geçirmek isteriz ya her anımızı; aldığımız ve verdiğimiz her nefesin manası olur sevdiklerimiz. En sevgilinin zahiri âleme, sizin dünyanız dediği yere tecelliyatının coşkusunu kutlayacağız bu ay **“Mevlid Kandili”** ile. Bu ayki sayımız Ocak-Şubat ayı sayısı. 14 Şubat'ın Mevlid Kandili olması dolayısıyla sizlerle günün önemi paylaşmak istiyoruz:



Mevlid Kandili Hz. Muhammed'in (sav) doğum gecesi, aynı zamanda da Hicri Rebiülevvel ayının on ikinci gecesidir. Mevlid **“doğum zamanı”** demektir.

İnsanlığın kurtuluşu için gönderilen son ve en büyük peygamber, Hz. Muhammed (sav) 572 yılında kameri aylardan Rebiülevvel ayının on ikinci gecesini doğmuştur. Miladi takvime göre ise bu, 571 yılı Nisan ayının yirmisine rastlamaktadır. Bu mübarek geceye **“Mevlid Kandili”** denir.

O'nun doğduğu çağda dünyanın her tarafında cehalet, zulüm ve ahlaksızlık almış başını yürümüş, Allah inancı unutulmuş, insanlık korkunç ve karanlık bir duruma düşmüş, dünya yaşanmaz hale gelmişti. O'nun doğduğu gece, insanlığın kurtuluşu için çok hayırlı ve mübarek bir başlangıçtır. Yüce Allah'ın bütün insanlara en büyük nimetlerinden birisidir.

Bu hususta Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyrulmuştur: **“Andolsun ki içlerinden; kendilerine Allah'ın ayetlerini okuyan, kendilerini temizleyen, kendilerine kitap ve hikmeti öğreten bir peygamber göndermekle Allah; müminlere büyük bir lütufta bulunmuştur. Hâlbuki daha önce onlar apaçık bir sapıklık içindeydiler.”** (Al-i İmran,164)

Bu gece Müslümanlar arasında yüzyıllardan beri büyük bir coşku ile kutlanmakta, Resulullah Efendimiz (sav) derin bir saygı ile anılmaktadır. Hz. Muhammed (sav) kendisinden önceki peygamberler gibi sadece bir kavme veya millete değil, bütün insanlığa peygamber olarak gönderilmiştir. O'nun diğer peygamberlerden en farklı yönlerinden birisi budur. Nitekim Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyrulmuştur: **“Biz seni insanlara ancak bir müjdeleyici ve uyarıcı olarak gönderdik; fakat insanların çoğu bilmezler.”** (Sebe,28)

Peygamber Efendimizi örnek almak, Kuran'a uymaktır. Çünkü Hz. Aişe (ra)'nin ifadesiyle O'nun ahlakı Kuran'dı. (Müstim) Kur'an-ı Kerim, peygamberimiz Hz. Muhammed'in inananlar için en güzel örnek olduğunu bildirmekte ve bu hususta şöyle buyrulmaktadır: **“Andolsun, Allah Resülü'nde sizin için, Allah'a ve ahiret gününe kavuşmayı umanlar için ve Allah'ı çok ananlar için güzel bir örnek vardır.”** (Ahzab,21)

Resulullah Efendimiz (sav), Mevlid gecelerinde ashab-ı kirama ziyafet verir, dünyayı teşrifindeki ve çocukluk zamanındaki şeyleri anlatırlardı. Hz. Ebubekir (ra) de halife iken, ashab-ı kiramı toplar, Resulullah Efendimizin dünyayı teşrifindeki olağanüstü halleri konuşurlardı. Mevlid Kandili günü oruç tutulması sevaptır. O mübarek günde kaza namazı kılmalı, bol bol Kur'an-ı Kerim okumalı, dua ve tevbe istiğfar etmeli ve Müslümanları sevindirmeliyiz. Bu gece, Kadir gecesinden sonra gelen en kıymetli gecedir.

Bütün âleme hidayet yolu açan ve âleme ilahi rahmet olan böyle yüksek bir peygamberin ümmeti olmakla şereflenmiş bulunan biz insanlara bu geceyi vesile bilerek, O'na ümmet olmanın şuuruna erebilmek ve gecenin manevi zenginliğinden istifade edebilmek duası ile...

## MUSTAFA ÖZBAĞ EFENDİ'DEN GÜL DESTESİ GÜLENAY ZİYA

Bugün Peygamber (sav) Hazretleri'nin ana rahmine düştüğü gün.

Peygamber (sav) Hazretleri seçilmişlerin en yücesi, en üstünü...

Peygamberlerin içinde dahi öbür peygamberlerin en yücesi, yaratılmışların ilki... Bir hadis-i şerifte,

*"Âdem henüz yaratılmamışken ben peygamber idim."* der.

Peygamberlerin sonuncusu... Ondan sonra peygamber gelmeyecek. Gelecek; yalancıları gelecek. Çünkü başka bir hadis-i şerifte de *"Benden sonra kırk tane yalancı peygamber gelmedikçe kıyamet kopmaz."* der ve ilk yalancı

peygamber kendi sağlığında çıkar. Ondan sonra da tarih boyunca yalancı peygamberler çıkmış, şu anda da Müslümanların içerisinde kendisini peygamber olarak ilan eden yalancılar ne yazık ki var.

Allah bizi muhafaza eylesin. Bir şey kıymetli olursa onun sahtesi olur. Bu manada peygamberler kıymetlidir, kıymetli olduğu için sahteleri türemiştir. Veliler, dervişler, sufiler kıymetlidir; o yüzden taklitleri türemiştir. Peygamber (sav) Hazretleri kıymetlidir, Cenab-ı Hak *"Sen olmasaydın vallahi bu kâinatı yaratmazdım"* demiş, muhakkak ki Onun sahtesi çıkacaktır. Böyle kıymetlilerin kıskançlığı da fazla olur. Birileri onları kıskanır, hasislik yaparlar. Onun konumunu, durumunu, halini bozmaya çalışırlar. Onu kabullenemeyenler onunla savaşırlar. Nice peygamberler ile savaşırlar.

Hani ayet-i kerimede şeytan diyor ya, *"Ben onları saptıracağım, heva ve hevese daldırıp onları değişik yollara göndereceğim."* Muhakkak ki şeytan vazifesini yapacak. İnsanlar ne yazık ki sapmaya meyyaller. Şeytanın tesirinde kalarak sapkınlıklara doğru ilerleyecekler. Ümmet-i Muhammed'in içerisinde de sapkın olanlar olmuş, şu anda var ve daha sonra da olacak. Bugün size Peygamber (sav) Hazretleri'nin nasıl doğduğunu anlatacağımı düşünmeyin. Çünkü hadis-i şerifte Peygamber (sav) Hazretleri der ki; *"Sözlerin en hayırlısı Allah'ın kitabıdır. Hidayetlerin en hayırlısı da Muhammed (sav)'in irşat ve hidayetidir. Dinde olmayanların en fenası sonradan uydurulan şeylerdir. Her bidat da sapıklıktır."* Demek ki hidayetlerin, irşadın en hayırlısı Muhammed-i Mustafa(sav)'in irşat ve hidayetidir.

Oysa hidayet edici Allah'tır. Cenab-ı Hak bir ayet-i kerime de der ki; *"Ey Habibim, hidayet edici benim. Sen sevdiğilerine hidayet edemezsin."* Allah Resülü (sav) Hazretleri hadis-i şerifte der ki; *"Hidayetlerin en güzeli, Muhammedi-i Mustafa'nın hidayetidir."* Oysa Muhammed-i Mustafa'nın hidayet etme yetkisi ayet-i kerime mucibince yoktur. Ama Allah hidayet ederken Muhammed-i Mustafa'nın üzerinden hidayet eder. Buradaki incelik budur. Bu inceliği anlayamayanlar; hidayet edici Allah'tır deyip, Muhammed-i Mustafa'ya savaş açarlar. Oysa Muhammed-i Mustafasız bir hidayet mümkün değildir. Çünkü başka bir ayet-i kerimede Cenab-ı Hak der ki; *"De ki; eğer Allah'ı seviyorsanız bana uyun ki Allah sizi sevsin."* Eğer ki sen Muhammed-i Mustafa'ya uymazsan, izinden gitmezsen, kabullenmezsen Allah seni sevmez. Niçin? Çünkü Cenab-ı Hak kendisine olan sevginin zahiri tecelliyatını Muhammed-i Mustafa'nın üzerinde toplamış. Yoksa bütün herkes biz Allah'ın hidayet ettiği üzereyiz derdi. Dinsiz bir kimse de ben Allah'ın hidayeti üzerineyim dese; ölçüsü yok. Ama Allah ölçüyü koymuş. Muhammed-i Mustafa'nın üzerinden koymuş. Allah Batını olan emirlerini zahir olarak Muhammed-i Mustafa'nın üzerinden tecelli ettirmiş. Allah zat olarak batındır, emirleri olarak zahirdir, yaratması zahirdir. Cenab-ı Hak dini, peygamberleri üzerinden ve son peygamberi Muhammed-i Mustafa'nın üzerinde izhar etmiş. Demiştir ki; *"Ey kulların! Sizin hidayette olduğunuz Peygamber (sav) Hazretleri'nin ölçüsüyle anlaşılacak."* Muhammed-i Mustafa'ya ne kadar uyuyorsan o kadar hidayet üzerinesin. Muhammed-i Mustafa'nın peşinden ne kadar gidiyorsan o kadar Allah'ı seviyorsun demektir.

Eğer Muhammed-i Mustafa'nın peşinden gitmiyorsan ve sünnetlerine sarılmıyorsan Allah'ı seviyorum terenennisinden çık! Uyuyorsan hidayettesin, uymuyorsan hidayette değilsin. Cenab-ı Hak ayrı bir pencerede diyor ki; Bu hidayeti sağlayan, tesis ettiren, yaratan, insanın gönlünde mukim kılan benim. Bunda araç ne? Muhammed-i Mustafa. Bir kısım insanlar şu anda Muhammed-i Mustafasız bir din üretmeye çalışıyorlar. Dünya üzerinde oynanan en büyük oyunlardan biri bu! Sünnet-i Rasulullah'ı yıksalar bunu başaracaklar ama dinini koruyacak olan Allah. Allah dinini korurken yine Muhammed-i Mustafa ile koruyor. Nasıl? Diyor ki; *"Muhammed-i Mustafa'nın hidayetine tabi olun."* Kalbi zikrullah ile pırpır edenler, zikrullah kalbinde tecelli edenler, zikrullah ayağıyla yürüyenler muhakkak ki kalplerinde Muhammed-i Mustafa'nın ışığını görürler. Allah bizi Muhammed-i Mustafa'nın nurunun peşine düşenlerden eylesin.

**8 Mart 2009 Mevlit Kandili sohbetinden alıntıdır.**





Ya TEVVAB  
ESMA-ÜL HÜSNA  
MUSAVVİBE

## TÖVBE ETTİREN VE TÖVBELERİ KABUL EDEN

*SÜBHANALLAHİ VE BİHAMDİHİ, SÜBHANALLAHİL AZİM VE BİHAMDİHİ  
ESTAĞFİRULLAH EL AZİM (Allah'ı hamd ile tespih ederim, şanı yüce Allah'ı tenzih ederim.  
Allah'tan mağfired talep eder ve Ona dönerim)*

Ölen insanların artık özür dileme ve bağışlanmayı isteme kapıları kapanmıştır. "Ey insanlar! Ölmeden evvel Allah'a tevbe ediniz-" (İbn Mâce, İkame, 78) Hatta ölüm izlenimleri başlayınca bile yani kişi artık öleceğini anlıyorsa bu andan itibaren tövbe etse, yine de tövbe kapısı artık kapalıdır. Bu manada tövbe; günah olan şeyden dönmek, onu terk etmek ve dosdoğru yola devam etmek demektir. Yani güneş batıdan doğduktan sonra bir anlam ifade etmiyor... "Yoksa kötülükler yapıp da nihayet ölüm kendilerine gelip çatınca 'Ben şimdi tövbe ettim.' diyenlere ve kâfir olarak ölenlere tövbe yoktur. Onlar için acı bir azap hazırlamışızdır." (Nisa s.18)

El-Halîmî, Allah'ın Tevvab ismini şöyle tanımlar: "Günahlarına pişman olup kendisine itaate dönen kuluna; merhamet ve lütfu ile muamele etmesi, iyiliklerini geçersiz kılmaması ve yaptıkları iyiliklere karşılık itaat edenlere vaat ettiklerini ondan esirgememesidir."

Dilbilimci el-Ahfeş der ki: "Kulun tevbe etmesi; Allah'ın emir ve yasaklarına aykırı davranmaktan vazgeçip, bu emir ve yasaklara uygun hareket etmesidir. İsyanı bırakıp itaate dönmektir." (Kurtubî, 1/407)

El-Hattâbî ise şöyle söyler: Tevvab, kullarının tövbelerini kabul edendir. Tövbeler tekrarlandıkça Allah'ın kabulü de yinelenir. Allah; kulu tövbeye muvaffak eder, kul tevbe edince de tövbesini kabul eder.

Şu ayet bu anlama işaret etmektedir:

"Sonra tevbe etsinler diye onların tövbesini kabul etti." (Tevbe, 118)

Tevvab isminin ince anlamları hakkında Râzî şunları söyler: "O, duaya, karşılıksız vermekle; özür dilemeye, bağışlamakla; kendisine yönelmeye, kabul etmekle ve tövbeye de günahları affetmekle karşılık verir. Kul isteklerle Allah'a yöneldiğinde Allah da kula, isteğini vermekle yönelir." "Allah, tövbelerinizi kabul etmek ister." (Nisa, 27) "Şüphesiz O; tövbeleri kabul edendir, esirgeyendir." (Bakara, 37)

Muhakkak ki tövbe başlı başına bir ibadettir yani sadece günahlarımıza ve hatalarımıza karşı gerçekleştirilen bir fiil değildir. Bunun bizlere büyük ispatı; Peygamber (s.a.v) Efendimiz hiç günah işlememiş olduğu halde "Muhakkak ki ben günde yüz defa Cenab-ı Allah'a tevbe ederim-" (Ebû Dâvud, Vitir, 26; İbn Hanbel, Müsned, 2/450) buyurmasıdır.

Yine Resulullah Efendimiz (s.a.v)'in "Hakkıyla sana kulluk edemedim ya mabud." (el-Bihâr, 68/23) deyişinden yola çıkarak diyoruz her ne olursa olsun tam, eksiksiz olan yalnızca O (c.e)'dur. Ve bizler noksanlığımızı ne şekilde görmemiz gerektiğini de şu hadis-i şeriften anlıyoruz.

Hâris bin Süveyd diyor ki: Abdullah ibn Mes'ud (r.a) bize, biri Resulullah (sav)'den, diğeri de kendisinden olmak üzere iki hadis takdis etti. Resulullah (sav)'den olan hadis-i şerifi şöyle rivayet etti. *"Mümin günahlarını, bir dağ altında oturup da üzerine dağın hemen çöküvereceğinden korkan bir kimse gibi görür. Fâcir ise günahlarını burnunun üzerine konup uçmuş bir sinek gibi görür."* Ravi diyor ki, Ebû Şihâb eliyle burnunun üzerini göstererek bu hadis-i şerifi rivayet etti.

Gerçek tövbe değişmektir. İnsan tövbe etmeyi idrak etmişse uyanabilir. Tövbe eden insan kendi düşünce ve hayatını sorgulayıp değişmeye gerek duyan insandır, daha iyi bir kul olmak için çırpınan insandır. Hz. Âdem (a.s) ve Hz. Havva (a.s) yasak meyve ağacını yedikten sonra yüce Allah, onlara yeniden bir fırsat verdi. Onları yeryüzüne indirdi. Aynı fırsatı secde etmeyen şeytana da vermişti. Hz. Âdem (a.s) ve Hz. Havva (a.s) bu fırsatta kendilerini sorgulamış, yaptıklarını anlamış, Allahu Teala'nın tövbelerini kabulü için yalvarmışlardı. Elbette kalbi tövbedir asıl olan ve gerçek manada nasuh bir tövbe de kalbin desteği ve isteğiyle tamamlanabilir. Hz. Peygamber (s.a.v): *"Pişmanlık, tövbedir."* (İbn Mâce, 4252) buyurmakta ve başka bir hadis-i şerifte bunu kalben hissetmenin önemini vurgulamaktadır. *"Kalbinde nedamet olmadığı halde yalnız lisanen edilen istiğfar, yalancılar tövbesidir."* (Râmûzû'l-ehâdis)

Tövbenin bir başka latifliği ise Allah-u Teâlâ'nın tövbe edenleri sevdiğini beyan etmesi ve teşvik etmesidir. Buyuruyor ki: *"Şüphesiz Allah, çokça tevbe edenleri ve tevbe edip tertemiz olanları sever."* (Bakara Suresi, 2/222) Bu ne büyük müjdedir!

Abdullah ibn Mes'ud diyor ki:  
*"Muhakkak Allah Teâlâ Hazretleri kulunun tövbesinden şöyle bir kimsenin sevincinden daha fazla sevinir ki, bu kimse uzun bir yolculuk esnasında tehlikeli bir yerde konaklar. Üzerine bütün yiyeceğini içeceğini yüklediği bineği de yanındadır. Başını yere koymasıyla şöyle bir uykuya dalar. Uyandığında bineğini kaybolup gitmiş olarak görür. Üzerine sıcak basmış, susuzluğu son haddine varmış yahut Allah dilediği kadar sıcağı ve onun susuzluğunu artırmış. Sonra o kimse devesini aramak için etrafa çıkmış, aramış, bulamamış, o dereceye gelmiş ki hararetten ve susuzluktan takati kesilmiş, ümidi tükenmiş, böyle bir halde tekrar eski yerine dönerek uyuyakalmış. Sonra uyandığında biraz evvel kaybolan devesini başı ucunda bulur. İşte bu adam ne derece ferahlanır ise Cenab-ı Hakk (c.c) da bir kulunun tövbesinden dolayı o devesini kaybedip de başı ucunda bulan adamdan ziyade ferahlanır. Yani razı olur. Tövbe edenin tövbesini kabul edip onu yüksek derecelere nail eyler, demektir."* (Buhârî, Deavât, 4)



Cenab-ı Hak kuluna farklı tövbe kapıları da açmıştır. Örneğin hadis-i şerifte buyuruyor ki: *"Gıybetin kefareti, gıybet ettiğin kimse için istiğfar etmendir."* (Ramûzû'l-ehâdis, 339) Başka bir hadiste diyor ki: *"Kim günde yüz defa SÛBHANALLAHİ VE BİHAMDİHİ derse günahları denizin köpüğü kadar da olsa bağışlanır."* (Buhari, Müslim, Muvatta, Tirmizi) Ve tövbenin ruhumuz üzerindeki etkisinden bahsediyor: *"Kul; bir günah işlediği vakit, kalbinde siyah bir nokta oluşur. Eğer tevbe edip vazgeçer, aff dilerse kalbi yine parlar. Ama tekrar günaha dönerse, o leke büyür, nihayet bütün kalbini ele geçirir."* (Tirmizi, Tefsir, Mutaffifin)

Son olarak İmam Şazeli Hazretleri gibi zatların, virdlerinde yer verdikleri bir duayı sizlerle paylaşmak istiyorum. *"Allah'ım günahım varsa sevdiğin kulların günahı gibi olsun, sevmediğin insanların sevabı gibi olmasın."*

*Allah cümlemizi affede inşallah...*

## MÜJDELERLE GELEN PEYGAMBER

Âlemlere rahmet, Allah'ın sevgilisi, kalplerin tabibi Hz.

Muhammed (s.a.v)... Peygamber Efendimiz (s.a.v)'in doğduğu mübarek gecede birçok mucizeler meydana gelmiştir. Şimdi o günkü mucizelerden bir kaçını, yetmeyen bir dille anlatmaya çalışacağım. Fakat ilk olarak Allah Teâlâ (c.c)'nın, Peygamber Efendimiz Hz. Muhammed (s.a.v)'in gelişini daha o doğmadan önce, diğer peygamberler aracılığıyla nasıl müjdeliğini paylaşmak istiyorum.

Hız. Davud (a.s)'un kitabı Zebur'da "O (s.a.v) bir kimsedir ki avuçları açıktır, yani cömerttir. Hemen kızmaz, çok yumuşaktır, güzel yüzlü tatlı sözlüdür. Çok ağlar az güler, az uyur çok düşünür, çok gülümser".

Yüce Allah'la konuşma şerefine nail olan Hz. Musa (a.s)'ya gelen Tevrat'ta ise "O (s.a.v), gönlü çok zengin olan bir mübarek zattır. Yoksul, kimsesiz ve düşkünlerin sevgilisi ve koruyucusudur. Zenginlerin hasta kalplerini tedavi eden bir manevi tabibdir. Yaşlılara hürmet eder. Çocuklara acır ve şefkatle davranır. Sohbetinin lezzetine doyum olmaz. Yumuşak bir ses tonu ve güler yüz-tatlı dille anlatır. Gaflet dolu kahkahalar yerine pırlanta tebessümleri tercih eder. O (s.a.v), hükmederken çok adildir, belalara, sıkıntılara sabreder ve yine şükreder. Fakat Allah (c.c) ve Resulüne inanmayan din düşmanları ile en amansız şekilde cenk eden bir bahadır. Savaş sonrasında hürriyetini kaybeden esirlere kötülük yapmaz. Onlara hoş davranır. O (s.a.v), suratını asmayan yüzü güleç bir insandır." buyurur.

Son olarak Hz. İsa (a.s)'ya gönderilen İncil'de ise "O (s.a.v) çok yemez, cimri değildir, kimseye kötülük etmez, lanet etmez, kimseye sövmez. Acele etmez, kimseyi çekiştirmez. Tembellik etmez, aza kanaat eder, çok şey ihsan eder..." diye tanıtmıştır Peygamberimizi (s.a.v).

Şimdi mübarek doğumda olan olaylardan kısaca bahsedelim.

Yahudilerin arasından âlimler ve ileri gelenlerden bazıları yıldızlara bakarak hüküm çıkarırlardı. Mübarek doğumda bir yıldız parlamıştı, bunu gören Yahudiler "Bu yıldızın doğduğu gece Ahmed doğmuştur." demişler ve ahir zaman peygamberinin doğumunun gerçekleştiğini anlamışlardı.

Hassan Bin Sâbit (r.a.) bu hususu şöyle anlatmıştır:

"Ben sekiz yaşlarında var yoktum. Bir sabah vakti, Yahudi'nin biri 'Hey Yahudiler!' diye çığlık atarak koşuyordu. Yahudiler, 'Ne var, ne bağıırıyorsun?' diyerek adamın yanına geldiler. Yahudi şöyle haykıyordu:

"Haberiniz olsun, Ahmed'in yıldızı bu gece doğdu. Ahmed bu gece dünyaya geldi."

Diğer mucize de Efendimiz (s.a.v)'in doğduğu gece Kâbe'deki putların hepsi yüzüstü yere yıkılmasıdır. Urvet-übn-ü Zübeyr bildirdi: "Kureyş'den bir cemaatin bir putu vardı. Yılda bir defa onu tavaf ederler, develer kesip şarap içerlerdi. Yine öyle bir gün, putun yanına vardıklarında onu yüzüstü yere yıkılmış buldular. Kaldırdılar, yine kapandı. Bu hal üç defa tekrarlandı. Bunun üzerine etrafına iyice destek verip diktikleri sırada, şöyle bir ses işitildi:

"Bir kimse doğdu, yeryüzünde her yer harekete geldi. Ne kadar put varsa hepsi yıkıldı. Kralların korkudan kalpleri titredi!"

Bin senedir yakılan ve söndürülmeyen Mecusilerin ateşinde söndüğü görüldü. Evet, böylece, gelen zat; putperestliği, ateşperestliği ve diğer tüm kötülükleri ortadan kaldıracak, aynı zamanda yeryüzüne sevgiyi, barışı, tevhit inancını getirip nuruyla aydınlatacaktı.

O'nu gönderen Rahman'a sonsuz hamd, Peygamber Efendimiz (s.a.v)'e ise sonsuz salât ve selam olsun!



# PEYGAMBER (s.a.v)in DÖRT GÜLÜ

TUANNA EBRAR

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

## HZ.ÖMER (R.A.)

“ Ebu Bekir’le Ömer’i ben ileri sürmedim lakin Allah onları ileri geçirdi!” (Suyuti, Camrüssagir)  
Ebu Bekir Efendimiz (ra)’den sonra en faziletli halife; koskoca, yüce gönüllü Hz. Ömer!

### SOYU VE DOĞUMU

Arabistan Yarımadası’nın Hicaz bölgesinde bulunan üç önemli şehirden en büyüğü ve en kutsal olan Mekke, tarihinin en karanlık dönemini yaşıyordu. İnsanlar, inanç bakımından bölük bölüktü.

Az sayıda Hıristiyan nüfus vardı, İbrahim Peygamber (as)’in Hanif dinine mensup olan çok küçük bir azınlık. Büyük çoğunluk ise hakla batılı birbirine karıştırmış olan müşrik kalabalıklar... Evet, onlara kalabalık demek, sosyolojik olarak isabettir. Zira herhangi bir resmi yasaları ve devlet düzenleri yoktu. Fil olayında aşağı yukarı on üç on dört sene sonra idi.

Âlemlerin altın kutbu Hz. Muhammed (s.a.v.) henüz ilk delikanlılık yıllarını sürüyordu. Amcası Ebu Talib’in develerini güdüyor, genellikle tenhalarında tefekkür denizlerinde kulaç atıyordu. İşte bu sıralarda, Mekke’de bir çocuk dünyaya gelmek üzereydi. Bu çocuk, gelecekte fetihleri ve adaleti ile ün yapacak olan bir büyük insandı.

Bu çocuk, annesinin karnında dünyaya geleceği günleri sayıyordu. Hanteme binti Haşim idi bu anne. Doğumunun yaklaştığı sıralarda, yüzünden endişe hiç eksilmiyordu. Komşu hanımlara, “*Hübel yardım etse de, bir oğlum daha olsa.*” diyerek, endişeli ruh halini ortaya koyuyordu. Kocasını Hattab, pek sert, pek sinirli ve pek kaba bir adamdı. O gününün geleneğine uyararak, karısına tehditler yağdırıyordu:

-Bak, sakın ola kız doğurma!

Kadıncağz ağlamaklı:

-Elimde mi?!

Adam, daha bir ceberutlaşarak:

-Tepemi attırma! diye bağırırdı.

Zavallı ve çaresiz Hanteme; bu tokattan beter tehditler karşısında başını önüne eğer ve susmak suretiyle belki dayak faslını, hiç değilse o an için atlattı. Komşu ve akraba hanımlar, kendisinin bu derece üzölmüşlüğü karşısında ciğerleri yanasıya kederlendiler, kuru kuru teselliler vermekten başka da bir şey yapamadılar. Hattab’ın yaşlıları ise, dört gözle doğacak çocuğun cinsiyetinin ne olacağını beklemeye koyulmuşlardı.

Hanteme’nin yüzü görölmeye değerdı. Gözlerin içi, sırlı bir aynadaki kadar parlak ve aydınlıktı. Sevincinden, yataktan bile doğrulmaya çalıştı ama ebenin ikazı ile başını yastığa koydu.

Bir erkek çocuk...

SELAM VE DUA İLE...

# İSLAMDA EVLİLİK

Sıddıkâ ÂMİNE



## EVLİLİKTE CİNSELLİK

Geçtiğimiz sayıda evliliğin en önemli ve gizli kalmış bilgilerini içine alan evlilikte cinsellik konusunu ele almaya çalışmıştım, bu sayımızda da konuya biraz daha temas etmeye çalışacağım.

Evvela karı kocanın, olumlu veya olumsuz birbirlerine karşı hislerini etkileyebilecek olan zıfak gecesi ile ilgili Rasulullah (sav) Efendimizin sünnet-i seniyye niteliğindeki birkaç hadis-i şerifini aktarmak istiyorum.

Rasulullah (sav) Hazretleri Hz. Ali'ye (r.a) şöyle öğütte bulunmuştur: *“Gelini eve getirdiğin zaman çorabını çıkar, ayağını yıka, suyunu evin her tarafına saç. Allah evinizden yetmiş çeşit fakirliği giderir, yetmiş çeşit bereket getirir, yetmiş çeşit rahmet nazil olur. Gelin cüzzamdan, delilikten ve diğer hastalıklardan emin olur. Gelini ilk hafta ekşi yoğurt, ayran ve sirke yemekten men et.”*

Bir başka hadis-i şerifte Rasulullah (sav) şöyle buyurmuştur: *“Sizden biriniz evlendiğiniz gün karısını evine getirdiğinde onun alın perçeminden (kahkül) tutsun ve bereketle dua etsin: Allah'ım kadının hayırlısını, huyunun da hayırlısını nasip eyle.”* (İbn Mace)

Görüldüğü üzere yine kadına hürmet, merhamet ve iyi davranmanın gerekliliğinin ve bunun da ilk günden itibaren yapılması gerektiğinin altını çizmiştir. Rasulullah (sav) Efendimiz, Hz. Ali'yi (r.a) kızı Hz. Fatıma (r.an) ile evlendirirken bazı noktalara dikkat etmesini tavsiye buyurmuştur: *“Cinsel ilişki esnasında konuşmayın.”* (Feyz-ul Kadir)

Evlilik müessesesi içinde değinilmesi gereken bir başka konu daha vardır ki o da çocuk yapmaktan korunma yöntemleri ve fihki hükümleridir. Ashab-ı Kiram'dan bir zat Rasulullah (sav) Efendimize gelerek: *“Ya Rasulullah cariyelerimizden çocuğumun olmasını istemiyoruz. Azil (dışarı boşalma) yapmada bir sakınca var mı?”* diye sordu. Rasulullah (sav) Efendimiz serzenişte bulundu. Üç kez *“Siz gerçekten bunu yapıyor musunuz?”* dedi. Devamında: *“Yapabilirsiniz. Yalnız Allah bir canı dünyaya getirmeye takdir ettiyse o muhakkak olacaktır.”* buyurdu. (Müslim)

İslam uleması da bu hadis-i şerife dayanarak kadın veya erkeğin tamamen kısırlaştırılmasına yol açan; tüpleri bağlatmak, hastalık dışında keyfi olarak rahmini aldırma gibi yöntemlerle korunmayı haram kabul etmişlerdir. Spiral taktırmak, iğne olmak, hap kullanmak, dışarı boşalma gibi geçici korunma yöntemlerinde ise bir sakınca görmemişlerdir. Eşlerin herhangi bir psikolojik yahut fiziksel rahatsızlıktan dolayı çocuk sahibi olmaktan kaçınmalarında da sakınca görülmemiştir. Ancak Allah İsrâ Suresi 31. ayet-i kerimede *“Rızık endişesiyle çocuklarınızı katletmeyin.”* buyurmaktadır. Müfessirler katletmek kelimesinin herhangi bir mazeret olmaksızın çocuk aldırma ve bilerek düşürmeyi de içine aldığı belirtmişlerdir.

Hanefi uleması çocuğu aldırmanın caiz olabilmesi için bazı şartlar belirlemişlerdir. Örneğin hamilelik veya doğum annenin hayatını tehlikeye sokuyorsa ya da bebek zihinsel veya bedensel özürlü ise dört aydan küçük olması durumunda; bebeğin kürtajla alınması, anne karnında hamileliğin sonlandırılması gibi yöntemlerin caiz olduğunda ittifak etmişlerdir. Konuyu Ümmet-i Muhammed'e ölçü niteliğinde bir hadis-i şerif ile noktalamak istiyorum. *“Evlenin, çoğalın zira mahşer günü ben diğer ümmetlere karşı sizin çokluğunuzla iftihar edeceğim.”* (Feyz-ul Kadir)

## ÇOCUĞUNUZA ZAMANINDA ZAMAN AYIRIN



Bütün ebeveynler çocuklarını muhakkak ki severler. Fakat bu sevgi çocuğunuza yetmeyebilir. Çocuklar genelde ailelerinin sevgisini ilgi ile görmek ister. Çocuklar ailelerinden ilgi göremediği zaman; aile içinde değerli olmadığını, sevilmediğini düşünür.

Aileler özellikle çocukluk döneminde kendileri müsait değilse, ilgili davranışları bir kenara bırakıp çocuğu iterler. Bu durumda çocukta şöyle bir düşünce oluşur: *“Annem ve babam hiçbir işi olmadığında beni seviyor.”* Böyle bir durumda çocuk anne babasının samimiyetine inanmaz. Bu sebeple işinin sırasında da çocuğunuzu ihmal edip *‘Şu an çok meşgulüm, seninle ilgilenemem.’* demeyin.

Bu ne olursa olsun, hangi işle meşgul olursanız olun, işler bırakılmalıdır ve sürekli çocuklarla ilgilenilmelidir anlamına gelmez. Çünkü aşırı ilgi de çocuğu doyumsuzlaştırır. Bunun için dengenin sağlanması çok önemlidir.

Mesela; çocuğunuzu okuldan gelir gelmez heyecanla anlatacağı şeyleri dikkatle dinlemek o anda onun havasına girip onunla konuşmak çocuk üzerinde çok etkileyici olur.

Sıcak ilişkiler kurma ve yönlendirmede çok az vakit vereceğiniz bu fırsatı iyi değerlendirmeniz lazım. Yalnız her okuldan gelişinde derslerini sormak yerine başka sorular da sormalısınız. Halini-hatırını, arkadaşlarını, yaptığı ve karşılaştığı güzel şeyleri, bazen öğretmenleriyle ilişkilerini, okulla ilgili düşüncelerini... Derslerini de elbette soracaksınız ama her gün değil, sıkmadan.



Şartlar gerçekten müsait değilse ve çocuğun ilgi isteği olursa çocuk asla geçiştirilmemelidir. Gerçekten müsait değilseniz çocuk bunu zaten hisseder. Sizin de çocuğunuzun seviyesine inerek, samimi bir ses tonu ile *“Ben de sizinle birlikte olmak istiyorum, fakat şu an bu işin bitmesi gerekiyor. Bana çok az müsaade eder misin?”* gibi küçük bir izahın ardından; *“Yarın sabah bu oyunu daha.”*

*eğlenceli bir biçimde oynayabiliriz* gibi bir vakit vermeniz çocuğunuzun sizi daha rahat anlamasını sağlar.

# AYİNE

Rabia ALTINBAŞAK

## MİHR-Ü MÂH

Osmanlı saraylarının duvarları arasında yaşanan, bu güne dek görülmüş en büyük aşktır belki Hürrem Sultan ve Kanunî Sultan Süleyman Han'ın aşkı... Öyle ki, ne Kanunî bir an çıkarır aklından Hürrem'ini ne de Hürrem bir an Süleymansız yaşayabilirdi. Süleyman Han öyle çok seviyordu ki, yanında ürkek bir kuş gibi duran bu ince, narin, güzel kıızı; ona dağlar, denizler, ülkeler hediye etmek istiyordu. Ama biliyordu ki, bir dünyayı verse azdı Hürrem'e... O, daha fazlasına layıktı. Bu yüzden cihan padişahı kalbini verdi ona... Bildiği bir şey vardı ki, Hürrem'in de istediği buydu aslında.

Ve Hürrem... Slav asıllı bir güzel... Güzel olduğu kadar da zeki bir kadın. O, sıradan bir cariyeye değildi. Sultanın hükümdarlığını besleyen bir özelliği vardı bu kadının. Her şeyden önce iyi okuyan, dünya meselelerini yakından takip eden, olaylar üzerine söz söyleyebilecek bir kadındı. Hem saraya ilk geldiği gün yemin etmişti Hürrem, eğer cariyeye olacaksa en iyisi olacaktı. Bu yüzden saray kurallarını kısa zamanda öğrenmiş, ayrıca zarafetiyle, tavırlarıyla da bütün ilgiyi üzerine çekmeyi bilmişti. Yalnızca Süleyman Han'ın hayranlığını kazanmakla kalmamış, padişahın annesi Hafsa Sultan'ın da gönlüne taht kurmayı başarmıştı.

Giderek daha fazla bağlandığının bilincindeydi Sultan Süleyman. Fakat diğer yandan cihan padişahı olmanın verdiği sorumluluklar dimdik önünde duruyordu. Aşkın kolay olmayacağını biliyordu. Bu saltanat bir başka tecelli edecekti zamanında. Hayır, bu; sevgiye benzemiyordu. "Aşk denen şey buysa, hayır, aşktan daha fazlası..." diye geçirdi içinden.

Sultan Süleyman Han'ın Rodos'u ele geçirme müjdesi Payitaht'a ulaştığında en fazla sevinen şüphesiz Hürrem olmuştu. Ulağın getirdiği haberi duyar duymaz kalp çarpıntılarına uğrayan genç kadın, kendisine getirilen hünkâr mektubu içinde bir de şiire rastlayınca heyecanı iki kat arttı. Zira onca uzak mesafelerin ardından denizler aşırarak kendisine şiirler ulaştıran Süleyman Han, böylece özleminin büyüklüğünü ve yılmazlığını dile getirmiş oluyordu.

Geceler bülbül gibi gülzârı hüsnün yâdına  
Subh olunca ahü efgân etmeden usanmayam.

Dün gece düşümde gördüm yâr ile haşr olmuşum  
Tâ kıyamet razıyım ol uykudan uyanmayam.

Hürrem'in bu samimi mısralara cevabı özlem yüklü mektuplar oluyor ve nüfuzu ne derece derin olursa olsun bir an aklından çıkarmadan, saygısını bütün samimiyetiyle belirtiyordu. Mektubun sonundaki;

*"Kurban olduğum padişahım, sultanım, hânım; mübarek ayağınız tozuna yüzler süreyim. Cariyeniz..."* ibaresi, en taş kalplileri bile yumuşatmaya yetecek güçteydi.

Ve ulakların, iki gönül sarayı arasında at koşturmaktan sırtları yatak görmeyecekti bundan böyle.

Osmanlı sarayı Süleyman Han'ın seferden dönüşüyle birlikte bir heyecan daha yaşıyordu. Hürrem, Padişah hazretlerine bir evlat verecekti o günlerde. Harem dairesinde ufak telaşlar yaşanıyor, gelecek haberlerin hayırlara vesile olması için dualar ediliyordu.

İçeri destur alıp giren Şeref Kadın, Valide Sultan'a doğan kız bebeği müjdeledi.

-Padişah cenapları yüce Sultan Süleyman Han'ın bir kız evlatları dünyaya geldi. Hanımımıza, hanedanımıza hayırlı olsun. Gözünüz aydın sultanım.

İsmi o daha doğmadan çok önce kararlaştırmıştı Valide Sultan ile Hürrem.

Dünyanın görüp görebileceği en büyük aşklardan biriydi onlarınki. Aralarındaki on yıllık yaş farkı aşklarını bambaşka ufuklara taşımış, kadınla erkeğe bahşedilen bütün güzellikleri en hassas biçimde bir araya getirerek aşktan ziyade karşı konulmaz bir tutku haline getirmişti.

Süleyman Han; Hürrem'in duru, pembe beyaz aydınlığında gönlünün sularına düşmüş bir mehtabı görüyor, Hürrem'se hanında dünyayı kasıp kavurmağa delicesine istekli bir iktidar adamı buluyordu. Hürrem ne kadar ay yüzlüyse, muhteşem Süleyman da dünyaya ışık saçan güneşin sembolüydü.

Doğacak bebeğin kız olması halinde isminin güneşle ay anlamına gelen Mihrimah\* olması çok doğaldı.

Mihrimah... Bir yanağı güneş, bir yanağı ay... Bir yanı narin ve ürkek, bir yanı azim ve cesaret... Tıpkı annesi gibi... Eşsiz bir güzellik... (devam edecek)

**\*Farsça bir kelime olan mihr-ü mâh, yıllardır dilden dile günümüze kadar mihrimah olarak gelmiştir. Bu ismin aslı güneş ve ay anlamında mihr-ü mâh'dır.**



## MÜTHİŞ BİLGE, EBÜ'D DERDA...

İnanmak öyle bir şey ki, yürekten oldu mu hiçbir şey kalmıyor önünde. Hani biz din olarak geriyiz ya, sözde çağdaş değiliz ya hepsine cevap niteliğinde birçok şey var aslında. Görmeyince ya da görmek istemeyince perde iniyor gözüne insanın. Çünkü korku, başka bir şey. İslam'ın gelmesinden korkuyorlar. Egemenlikleri gidecek diye korkuyorlar. Peygamberimin (s.a.v) edebine dünya olarak muhtacız. İslam hukukuna muhtacız. Onlar da biliyorlar, bilmiyormuş gibi davranıyorlar.

Onlar, sonuna kadar Newton'u, Einstein'ı savunsunlar. Benim de atam Fatih Sultan Mehmet gibi bir deha.Hz. Mevlana gibi Hak aşığı bir rehberim var. En önemlisi, Hz. Muhammed (s.a.v) benim peygamberim, yol göstericim, rehberim, önderim...

Yüzyıllar öncesinde, onlar karanlığın en dibindeyken (ki hala kurtulmuş değiller) bir bilge var: Ebü'd Derda.

Medine'de filozof, her tarafından hikmet fışkıran bilge... Amellerin en hayırlısını soruyor etrafındakilere, kendi cevaplıyor sonra sorusunu: *"Allah'ı zikretmek."*

En başa gitmeli şimdi, hiç bir şey esirgenmemeli anlatırken. Çünkü filozof ve İslam'ı aynı cümle içinde görmek zor. O, her zaman Müslüman kardeşlerine şunu söylerdi: *"Bir saatlik düşünme, bir gecelik ibadetten hayırlıdır."* Hz. Muhammed (s.a.v) ile Müslümanlar muhacir olarak Medine'ye geldiğinde Müslüman oldu. *"Tüccardım ibadetle ticareti birleştirmek istedim, fakat bu ikisini bir araya getiremedim."* *"Ben ticaretin ne de alışverişin, kendilerini Allah'ı anmaktan alıkoymadığı kimselerden olmayı istiyorum!"*O, cıllanıp tertemiz yapıncaya kadar ruhuyla uğraşmış bir insandır. Şimdi, felsefesini incelemeli. Dünyaya, güzelliklerine ve aldatıcı görüntüsüne ait düşüncesine bakmalı. Şu ayetten; *"Mal toplayıp onu tekrar tekrar sayan, insanları arkadan çekiştirip, kaş göz hareketleriyle alay edenlerin (hümeze ve lümezenin) vay haline! Malının, kendisini ebedi yaşatacağını sanır."*(Hümeze,1-3)Ve şu hadisten, *"Az olup yeten mal, çok olup Allah'ı unutturan maldan daha hayırlıdır."*

Onun gözündeki mal; İslam'ın istediği orta yollu hayatı sürdürmek için bir vesiledir, başka bir şey değildir. Dünya ödünç alınmış bir mal gibiydi. Onun anlayışına göre dünya bütünüyle, sadece bir emanet olduğu gibi en güzel hayat olan ebedi hayat için bir köprüydü.

Ebü'd-Derda'ya göre ibadetin bir yönü buyken diğer yönü de ilim ve marifettir. *"Sizden birisi âlim olmadıkça, takva sahibi olamaz. İlmi ile amel etmediği sürece de kesinlikle tam âlim olamaz."* derdi.Ve yine şöyle der: *"İnsanlar üç gruptur: Âlim, öğrenci, üçüncü ise ahmaktır. Bu üçüncüsünde hiçbir hayır yoktur."* Onun düşüncesinde ilim, amelden ayrı düşünülemez.

*"En sevmediğim şey, birisine zulmetmektir. Fakat bundan daha da çok sevmediğim şey, bana karşı yüce Allah'tan başka yardım isteyecek kimsesi olmayan birisine zulmetmemdir..."*

O, insanları asılsız kuruntularının (avuntuların) tuzağına karşı da uyarıyor. Bu tuzak, kimsesiz ve güçsüz kimselerin, kendilerine kötülük yapılabilecek ve ezilebilecek en yakın ve uygun kimseler olduğu zannıdır.

Birçok filozofum var benim. Hepsi, Hz. Muhammed'in (s.a.v) izinde. Niye başkalarının düşüncesini benimseyip, hayat felsefem yapayım.

Tüm öğretilenleri geçirdim aklımdan. Yönümüzün değiştirilmeye çalışıldığı bir gerçek. Başka düşünceler beynimize sindirilmeye çalışılıyor. Önemli olan bir şeylerin erken farkına varabilmek.

Ya Rab!

Yönümüzü sana döndür ve sabit kıl. Yoksa karanlıklarda kayboluruz.

# SOHBET-İ PİRAN

ESMA YOLCU

## GAVS-I A'ZAM AHMED'EL RUFAl HAZRETLERİ İBADETTE HAZRETİ PEYGAMBER'E İTTİBA

Efendiler!

Zannederim ki, bu cihanda Rasulullah Efendimiz (sav)'in tebliğ buyurduğu emir ve yasakların hikmetini anlayamayacak, iyi ve kötüyü birbirinden ayırt eden bir akıl.

Evet, Rasulullah Efendimiz (sav)'in talim buyurduğu prensiplerle gönül mutmain olur, kalpte sükûnet bulur.

Bir kere düşünelim; hiç, uyanık kimse ile gaflet içindeki bir olur mu? Hırsızla hırsız olmayan, kendisinden emin olunan ile olunmayan bir olur mu? Yalancı ile doğru kişi bir olur mu? Zina yapanla iffet sahibi bir olur mu?

Kibirli ile alçak gönül sahibi, cimri ile cömert hiçbir olur mu? Zalimle adil, batıla sapanla Hakk'a uyan, gıybet yapanla gıybetten uzak duran, gaddarla merhametli, ibadet edenle ibadetten gafil olan, akıllı ile akılsız, facir ile iyi kimse, kâfirle mü'min hiç bir olur mu? Tabi ki olmaz. Aralarında çok büyük fark vardır ve bu farkı akıl ve iz'an sahipleri anlamakta güçlük çekmezler.

“Şüphesiz bunda akıl sahipleri için ayetler vardır.” (Nahl,12) buyrulmuştur.

Âlemlere rahmet, mahlûkata hüccet ve muvahhidlere nimet olarak gönderilen Peygamber (sav)'e uymakta Allah aşkına kusur etmeyin.

Sakın ölümü unutmayın. Çünkü bu bir gaflet neticesidir. Gafletse Allah'ı az zikretmekten ileri gelir. **Allah'ı az zikretmek ise iman fukaralığındandır.** Bütün bunların anası, cehalettir. Cehalet sapıklıktan ileri gelir.

Hadis-i Kudsilerde şöyle geçer:

“Ey Âdemoğlu. Sana verdiğim sıhhat sayesinde bana itaate gücün yetti, sana olan yardımımınla farzımı ifa ettin, sana verdiğim rızık sayesinde isyanıma karşı tutunabildin, nefsin için ne diledinse hep meşietimle istedin ve nimetimle kalkıp oturdun. Gittin, geldin... Korumam ve muhafaza etmemle akşamlayıp sabahladın. Fazl-ü ihsanımla yaşadın, verdiğim sıhhatle vücudunu süsleyebildin.

Bütün bunlara rağmen beni unutup başkalarını yâd ediyorsun. Hala bu nimetlerime karşı şükretmeyecek misin?

Ey Âdemoğlu! Ölüm bütün gizlilerini ortaya çıkaracak. Kıyamet bütün haberlerini bir bir okuyacak. Azap, bütün perdelerini yırtacak. Küçük bir günah işlediğinde onun küçüklüğüne değil, kime karşı işlediğine bakmalısın. Azıcık rızık verildiğinde, o rızık azlığına değil, o rızık sana verene bak.

Küçük günahı küçümseme. Çünkü sen, hangi günahla bana asi olduğunu bilmezsin.

Ey Âdemoğlu! Bir kere olsun, isyanda bulunup da sonra gazabımı tefekkür ederek isyandan vazgeçtin mi? Emrettiğim farzı, emrettiğim gibi aynen yerine getirdin mi? Muhtaçlara ve yoksullara sana verdiğim maldan ikram edip gönüllerini aldığın vaki mi hiç? Sana kötülük edenlere iyilik ettiğin var mıdır?

Seni terk edeni aradığın oldu mu? Sana hıyanet içinde olanlara insaf ettin mi? Evladını terbiye ettin mi? Komşularını hoşnut edebildin mi? Din ve dünya ilimleri için âlimlere başvurdu mu?

Âdemoğulları, Ben, dış görünüşlerinize, güzelliğinize, soy-sopunuza bakmam. Nazargâhım gönüllerinizdir, ancak bu hasletlerle sizden razı olurum.”

Efendiler!

Bu hususlar kıyamette meydana çıkacaktır. Teğabun günü, hakk günü, kimsenin konuşamayacağı, özür dilemeleri için kimseye izin verilemeyeceği gün, Tamma günü, sayha günü... Çocukların bir anda koşacağı gün... Zelzele günü... Karia günü... Dağların savrulacağı gün... Kimsenin kimseye faydası olmayacağı gün... O günde her şey Allah'ındır...

RABBİMİZİN BİZLERDEN YAPMAMIZI İSTEDİĞİ  
KULLUK VAZİFELERİMİZİ YAPABİLMEMİZ DUASIYLA...

VESELAM...



# HANIMLAR ÂLEMİNİN YILDIZLARI

Çağımız hanımları kendilerine model ve örnek bulamama sıkıntısı içerisinde oldukları. Onlar için oluşturulan modeller çok farklıdır. Bugün itibarıyla kadının önünde, onun kimliğini olduğu gibi yansıtabilen bir model maalesef yoktur. Bu da günümüz hanımlarını yeni arayışlara yönlendirmektedir.

Asrı saadet kadınları olan hanım sahabelerin yani annelerimizin, o günün şartları içinde sergiledikleri; bireysel, ailevi ve sosyal yaşantıları bugünün biz inançlı ve Müslüman hanımlarına güzel bir model olarak alınmalıdır. Onlar neyi nasıl yapmışlar, verimli ve olumlu bir kadın çizerken ölçüyü nasıl tutturmuşlar, bunları öğrenmeliyiz. Kur'an ve sünnet ışığını bırakmamalıyız.

İslam'da kadınların haksızlığa uğradığını düşünenler, aslında kadınlık haklarından tamamen habersizdirler. Onlar bilseler ki İslam'ın geldiği çağda kadın hor görülüyordu. Bunlara şu örnekleri sıralayabiliriz;

- ✧ Budizm'in kurucusu Buda önceleri dinine kadınları kabul etmiyordu.
- ✧ Eski Hint hukukuna göre kadın; evlenme, miras gibi hiçbir hakka sahip değildi. Hintliler arasında dul kalan kadınları yakmak adettendi.
- ✧ İsrail hukukuna göre kızlar, babalarının evinde hizmetçi gibiydi. Babaları onları satabiliyordu.
- ✧ Dini törenlere katılamazlardı.
- ✧ İran'da kız kardeşle evlenmek caizdi. Hatta bu teşvik edilirdi.
- ✧ Antik Yunanda kadın eşyadan değersizdi. Kocasını başkasına devredebiliyor, bağışlayabiliyor ya da miras bırakabiliyordu.
- ✧ Spartalılarda kadın başka kimselerle münasebete zorlanırdı. Eflatun'a göre kadın, elden ele dolaşan bir orta malı gibi gezdirilebilirdi.
- ✧ Çinlilerde kadın; insan sayılmaz, hatta ona ad bile konmazdı. Birinci ikinci diye çağırılırdı.
- ✧ İngiltere'de kocaları hanımlarını satabiliyordu. İlk günahın işlenmesine sebep olduğu düşüncesiyle Hıristiyan milletler kadına daima bir şeytan nazarıyla bakmışlardır.

Şimdi de İslam'a dönüp bakalım. Aynı dönemde sahabe annelerimiz savaflara katılıyor, öğretmenlik yapıyor, erkeklerle birlikte hemen arka saflarında ibadete katılabiliyorlardı. Hatta



Peygamberimiz (sav)'e *"Ya Rasulallah, beni kendine nikâhla."* diyebiliyordu. Kadınlar en nadide varlıklar olarak kabul ediliyordu.

Peygamberimiz (sav) şöyle buyurmuştur;

- *"Bütün kadınların en hayırlısı şu dört kadındır. Hz. Meryem, Hz. Asiye Hz. Hatice ve Hz. Fatıma."* Biz de ilk olarak Hanımların sultanından Hz. Fatıma annemizden bahsedelim.

## HANIMLARIN SULTANI

*"Ya Fatıma! Allah senin razı olduğundan razı olur, kızdığına ise kızar."*  
(Muhammed Mustafa sav)

Babası Hazreti Muhammed Mustafa (sav), annesi Hatice binti Huveylit'tir. Hz. Fatıma hicretten on üç yıl önce cemaziyelahir ayının yirmisinde, cuma günü doğmuştur. Sevgili Peygamberimiz (sav)'in en küçük ve en son vefat eden kızıdır. Mekke'de Hz. Hatice (r.a)'nin konağında doğmuştur. Peygamberimiz (sav) ismini Fatıma koymuştur. Lügat manası süttten kesmektir. İlham manasını ise bizzat Peygamberimiz kendi şöyle açıklamıştır.

- *"Kızımı, Allah gerek onu ve gerekse onunla beraber soyunu sevenleri cehennemden uzaklaştırsın diye Fatıma olarak adlandırdım."*

Fatıma annemizden ne kadar bahsetsek azdır. O yüzden şimdilik sadece lakaplarından bahsedelim.

## LAKAPLARI

**ZEHRA:** Lügat manası; saf, berrak, çok parlak ay gibidir. Bundan başka saflığına, berraklığına, hayz ve nifas kirlerinden hayatı boyunca uzak tutulmasına bakarak da ona Zehra denmiştir. Hz. Fatıma o kadar ay yüzlüydü ki bu gerçeği Hz. Aişe annemiz şöyle dile getirmiştir;

- *"Ben geceleri Fatıma'nın yüz aydınlığında iğneye ip geçirirdim."*

**BETÜL:** Bu lakabın manası eşi bulunmaz, erkeğe ihtiyaç duymaz, uzak kalır demektir. Bu lakaba yalnız Hz. Fatıma ve Hz. Meryem layık görülmüştür.

**FATİMA TÛL KÛBRA:** Büyük, ulu Fatıma demektir. Onu diğer Fatımalardan ayırmak için kullanılmıştır.

**ÜMMÛL HASAN ÜMMÛ HÛSEYN ÜMMÛ MUHASSİN:**

Oğullarının herhangi birisiyle tanıtmak için böyle denirdi.

**BİNTİ RESUL:** Allah elçisinin kızı.

**BEDİR VE HUNEYN HURİSİ:** Hz. Fatıma birçok gazalara katılmıştı. Özellikle de bu iki gazada çok çalışmış ve savaşanlara moral vermişti.

**İNSANLARIN HURİSİ:** Onu görenler ancak böyle gözle bakardı. Yeryüzüne inmiş insan suretinde bir huri diye görürlerdi.

**KADINLARIN EFENDİSİ:** Bu lakabında kadınlığın her cihetten elmas misali oluşunun ve ağırbaşlılığının rolü vardı.

**ZEKİYYE:** Çabuk anlayışlı zeki.

**MEYMUNE:** Bereketli, kuvvetli, kutlu.

**MERZİYYE:** İtaatli, alçak gönüllü olan.

**BABASININ ANNESİ:** Küçük yaşta yetim kalan Hz. Peygambere öylesine düşküdü ki bunu ancak bir anne yapabiliirdi.

*RABBİM İNŞALLAH ONUN RAZI OLDUKLARINDAN EYLESİN.*

*MEFTUN AY*



## EY ÖZGÜRLÜK!

Özgürlüğün tanımı için Türk Dil Kurumu sözlüğü şöyle söylüyor: Her türlü dış etkilerden bağımsız olarak insanın kendi iradesine, kendi düşüncesine dayanarak karar vermesi durumu.

Bu insan merkezli tanım, teorik olarak doğru olsa da pratikte mümkün olmuyor ve bunun yerine hemen hepimizin yapacağı tanım devreye giriyor. Şöyle ki; özgürlük, sınırları başkalarının özgürlüğüne kadar olan, insanın istediği gibi yaşayabildiği alandır. Teorideki sınırsızlık bir başkasının kendisine çizdiği sınıra gelip dayandı.

Bana kalırsa  
pratikte başkasının  
özgürlüğüne  
dokunmasanız dahi,  
kendi yaşam alanınızdaki  
hürriyetiniz bundan çok  
daha azdır. Basit bir  
örnekle kanıtlayabilirim.  
Günümüzde ortalama  
apartman dairelerinin  
odaları insan  
ihtiyaçlarına göre  
tasarlanmıştır. Yıllar  
süren gözlemlerin  
sonucunda insan  
ihtiyaçları şu başlıklar  
altında toplanmıştır:  
yemek yemek, uyumak,  
dinlenmek-eğlenmek,  
tuvalete gitmek ve  
temizlenmek. Odalar bu  
ihtiyaçlara cevap verir,  
buna göre  
adlandırılmıştır. Siz daha  
önce hiç gitmediğiniz bir apartman dairesinde  
rahatça yaşayabilirsiniz. Çünkü bu bir şablondur  
ve aslında totaliter ve baskıcı bir şablondur. Bugün yatak odası  
takımınızı mutfağınıza taşısanız şiddetle ayıplanırsınız. Bırakın taşımayı böyle bir  
fikriniz olduğunu dillendirirseniz bile saçmaladığınızı size hatırlatılır ve deli muamelesi görürsünüz.  
Kendi yaşam alanınız olduğunu sandığınız evinizde dahi yazılı olmayan kurallara uymak zorundasınız.



Teamüller, öteden beri yapılagelen kalıp davranışlar sizi kısıtlar. Sınırları zorlarsanız da az önce söyledik ya delilikle yaftalanırsınız. Çünkü deliler en özgür insanlardır. Ne zaman ne yapacakları önceden kestirilemez. Delilerin öyle ortalıkta dolaşmalarına izin verilmez, hastanelere kapatılırlar çünkü kötü örnekler. Bu kadar fazla özgürlük diğer insanları korkutur. En çok özgürlükten dem

vurulan ülkelerin en önemli tehdidi özgürlüğün elinizden alınmasıdır. Devlet; doğuştan bir hak olarak verdiği özgürlüğü, kuralları çiğnediğiniz anda alıverir elinizden. Kapatır sizi ceza ve tutuk evlerine. Postmodern zamanlarda özgürlük; hâkim gücün size sunduğu şıklardan birini seçmektir.

Aksi takdirde, marjinal olmanız durumunda; yaptığınız suç ise devlet sizi bir yere kapatır, suç işlemiyor kalıpları kırıyorsanız toplum sizi dışlar, yalnızlaşsınız.

Emrah Serbes'in şu satırları çok hoşuma gider: *"Kendimizi özgür zannediyoruz oysaki ipimizi uzun bırakmışlar. Sınıra gelince fark ediliyor bu. Dışarı çıkmak isterken kendini cama vurup duran yarı delirmiş karasinekler gibiyken."* Kafamızı cama vurduğumuzda anlarız ki özgürlük sandığımız alan bitmiştir. Aslında bize kölelik dayatılmaktadır. Kimi zaman da kendi isteğimizle köleleşiriz. Neye ihtiyacımız var ise ona köle oluruz. Misal uyuşturucu bağımlısı bir kimse uyuşturucunun kölesi olmuştur. Bütün hayatını ona göre dizayn eder, uyuşturucu elde etmek üzerine kurar. Dedik ya neye ihtiyacımız varsa diye...

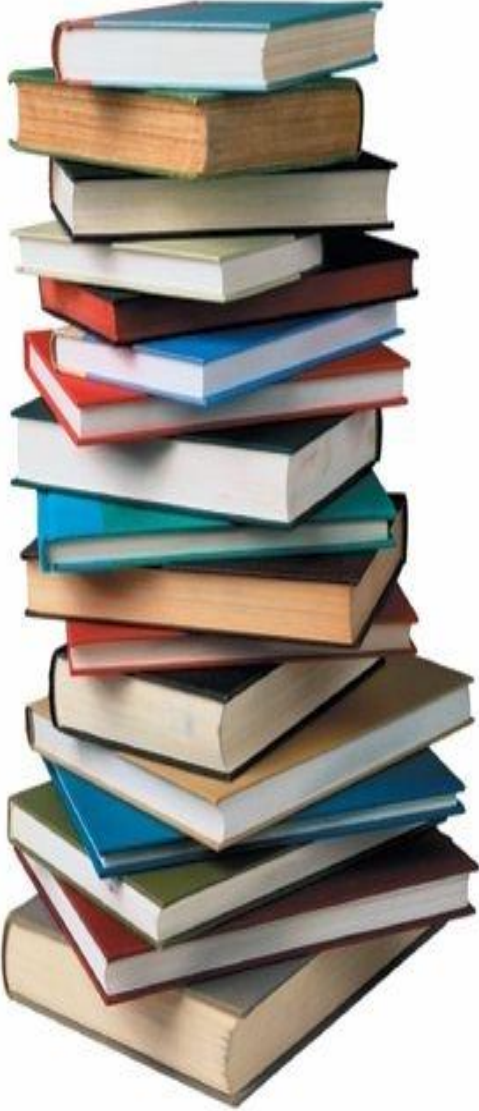
Nefislerimiz doymaz, isteklerimiz son bulmaz. İstedikçe ister ve biz arzularımızın peşinden nefessiz kalırcasına koşarız. Düşününce ne kadar basit ve ne kadar fani şeyler peşinde nefes tükettiğimizi fark edebiliriz. Peki, aslında böyle mi olmalı? Yaradılış gayesinin farkına varanlar için durum farklıdır. Müslüman'ın özgürlük alanı; köşe taşlarını haramların oluşturduğu, içerisine Kur'an ve sünnet dairesi dediğimiz geniş bir bahçedir. İradelerini Allah'a tevdi edenler, bu bahçe içerisinde istedikleri gibi yaşarlar. Allah'ın, üzerinde daha yüksek bir kudret bulunmayan o en yücenin çizdiği sınırlara göre yaşarlar. Helalleri saymakla bitirmek mümkün olmaz ama haramlar belli başlıdır. Örneğin; su, süt, elma suyu, portakal suyu, armut suyu vesaire içmek serbest, alkollü içecek içmek yasaktır. Bahçenin sınırları yani kurallar evrenseldir. Sizin alkollü içecek tüketmeniz Venezüella'da da yasaktır Kamboçya'da da. Kafa karışıklığına yer yoktur. Hâlbuki egemen güçlerin (!) kuralları güç değişikçe başkalaşır.

İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi bile imzalayan devletler için geçerlidir. Hep özgürlük denince en özgürler olarak kuşlar gösterilir ya, artık simgeleşmiştir. Kuşların özgürlüğü vurulana kadardır. Kur'an ve sünnet dairesinde yaşayanlar için ise ölüm asıl özgürlüğün kapılarını açar. Nisa Suresi 13. ayet-i kerime şöyle: *"Kim Allah'a ve peygamberlerine itaat ederse; Allah onu zemininden ırmaklar akan, içinde ebedi kalacakları cennetlere sokar. İşte büyük kurtuluş budur."* Özgürlüğün geldiği gün, o gün ölmek yasak! **(Cemal Süreya)**



# ULUSLAR ARASI İLİŞKİLER

Özgü MUŞTU



Ecdadını unutanlar kaynaksız ırmağa, köksüz ağaca benzerler.

Okulların açılmasının ilk haftasıydı. Malum; hocalar ilk hafta pek ders işlemezler, tanışma, dersin konuları, dersin gerekliliği üzerine bir sohbet olur. Bölümüm itibariyle tarihler dallara ayrılıyor ve biz *'Siyasi Tarih'* dersindeyiz. Hocayla yeni tanışacağız; biraz heyecan, biraz onun getirdiği stres. Neyse, hoca derse girdi. Klasiktir, tarih nedir diye sordu, herkes farklı cevaplar verdi pek tabii. Daha sonra kimler tarihi seviyor diye sordu, olumlu pek cevap alamadı. Daha sonra kimler tarihten nefret ediyor dedi, sınıf sessiz... Daha sonra hoca mesela ben sevmem deyince bir iki kişi daha parmak kaldırdı. Evet, aramızda birkaç dürüst kişi var dedi ve gülümsedi. Tarihlerin kronolojik sırasını, rakamları sevmediğinden bahsetti. Geçmiş geçmişte kalmıştır, ne gereği var ki ezberlemeye diyordu. Bir anda sınavlardan öç alırcasına "Evet, evet!" diyordum içimden.

Bir hafta geçti ve artık ders zamanı gelmişti. Hoca ders anlatmaya başlamıştı, yorum üzerinden işliyordu dersi. Baktım ki sorduğu sorular bilgi içerikli, anlatımı bilgi içerikli. Yorumları sağlam delillere dayalı ve bilgi içerikli. İşte bizim tarihten nefret eden(!) hocamızın aslında tarihe ne kadar da vakıf olduğunu anlamıştım. Uluslararası ilişkiler deyince yabancı ülkelerin güncel bağlantıları, ilişkileri geliyor hepimizin aklına. Ama o ilişkilerin ve bağlantıların hangi temeller üzerine kurulduğunu da bilmenin önemini kavradım. Bir milletin tarihi; o milletin geleneğini, ahlakını, ruhsal yapısını, hayata karşı duruşunu yansıtır. Bu nedenle birçoğumuzun pek de önem vermediği kalın kitapların gizli satırlarında saklı tarih; birçok şeyin açığa kavuşup, algılanmasının doğruluğu için gerekli.

Şuan yaşadığımız dünyayı, ülkeyi, şehri değerlendirirken hangi temel üzerine kurulu olduğuna dikkatle bakmamız gerekli. Anlamlandırmak ve anlam kazandırmak için buna ihtiyacımız var.

Üstadım Mustafa Özbağ'ın birçok sohbetinde Türk tarihini Malazgirt Savaşı'ndan itibaren almak gerektiğinden bahsetmişti. Tarihi bilgisinin geniş ve derin olduğuna inandığım için ben de buna binaen inşallah bölümüme Malazgirt Savaşı ile başlamak istiyorum. Daha sonraları da takip eden tarihsel gelişimlerle bölümüme devam edeceğim. Ayrıca her yeni sayıda kısaca padişahlarımızdan da bahsetmek istiyorum.

Dergimizin bu bölümünde günümüz Türkiye'sinde etkilerini sürdüren savaşların, antlaşmaların, konferansların maddi ve manevi içeriklerini

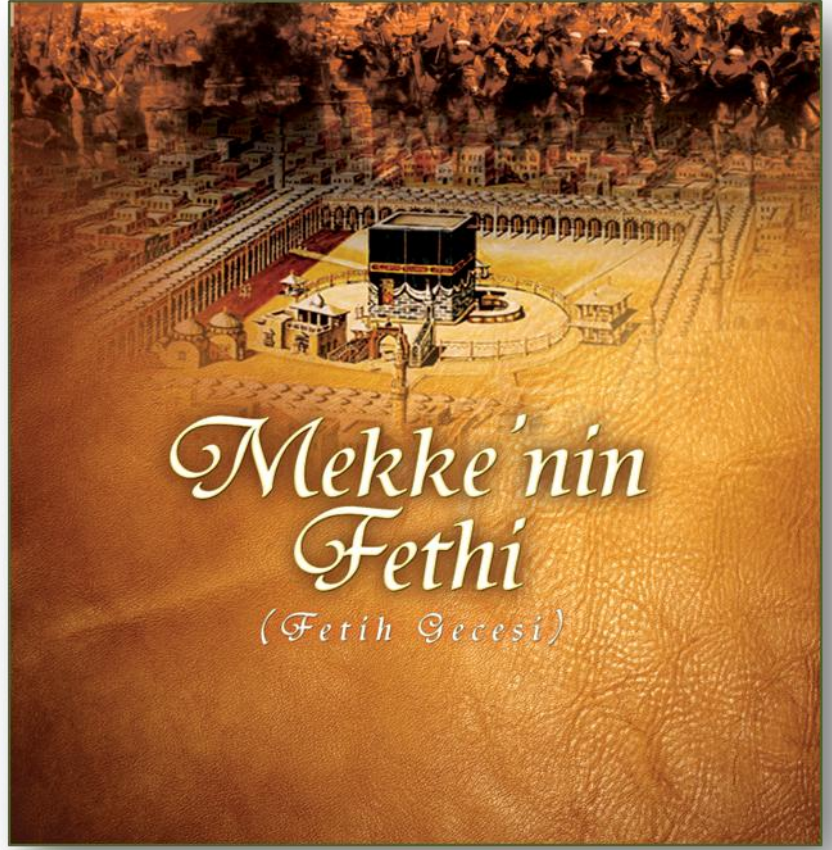
*"Dünü bilmeyen bugünü anlayamaz; bugünü anlamayan yarını göremez, yarını inşa edemez; hatta dünden gelen hamlelerin nedenlerini bile düşünemez."* düsturuyla paylaşmaya çalışacağım.

Muvaffakiyet Allah'tandır.

# ARAŞTIRMALAR

Ayşe ARICAN

Bir gece Beni Huzaa kabilesi Beni Bekirlielerin baskınına uğrar. Huzaalılar Harem-i Şerif'e sığınmalarına rağmen, Mekkelilerin düşmanlıkları devam eder. Bu olay üzerine Beni Huzaalılar Resulullah (s.a.v.)'dan yardım isterler. Resulullah (s.a.v.) onlara yardım edeceğine söz verir ve ilk olarak Kureyş'e bir elçi gönderir. Mekke'ye giden elçi, Beni Bekir'in Kureyş'e olan bağından çıkarılmasını, Beni Huzaa'lılardan ölenlerin diyetlerinin verilmesini ve bu şartlar sağlanmazsa Hudeybiye Antlaşması'nın tek taraflı olarak fesh edildiğini kabul edeceklerini söyler. Kureyşliler fiilen tecavüz ettikleri antlaşmayı söz ile de fesh ettiklerini bildirir.



Kureyşliler, neticenin aleyhlerine olduğunu hesaplayarak elçiye verdikleri cevaptan pişman olurlar ve hemen Ebu Süfyan'ı Medine'ye göndererek sözleşmeyi imzalamak isterler.

Bir sözle bütün kabileleri Müslümanlar aleyhine ayaklandıran Kureyş'in reisi Ebu Süfyan'a eli boş dönmeyi yakıştıramıyordu. Ancak doğrudan doğruya Hz. Peygamber (s.a.v.)'i görece kadar da cesaretili değildi. Önce kendi kızı ve Rasulullah (s.a.v.)'in eşi Ümmü Habibe (r.a.) ile görüşür. Ondan bir netice alamaz ve *"Kızım, bizden ayrılalı sana bir hal olmuş, çok değişmişsin."* diyerek yanından ayrılır.

Bunun üzerine Hz. Peygamber ile görüşerek antlaşmayı yenilemek istediklerini söyler. Fakat Rasul-i Ekrem'den olumlu bir cevap alamaz. Bunun üzerine ashabın büyükleri şefaatchi olur ümidiyle sırası ile Ebu Bekir, Osman, Ali ve Sa'd Bin Ubade (r.a) Hazretlerine müracaat eder. Onlar da *"Biz kendiliğimizden kimseye ahd ve eman veremeyiz, Resul-i Ekrem her kimi himaye ederse biz de onu himaye etmeye mecburuz"* derler. Ebu Süfyan daha sonra Hz. Ömer (r.a)'den şefaahat ister. O da *"Ben mi şefaahat edeceğim? Dünyada bir arkadaş bulamadığım takdirde karınca ile arkadaş olur, sizinle cenk ve cihad ederim."* diyerek açıkça ret cevabını verir.

Ebu Süfyan son çare olarak Peygamber (s.a.v.)'in en sevgili kızı olan Fatımatü-z Zehra (r.a)'nın yanına gelerek: *"Muhammed'in en muhterem kızı, bari sen beni himaye eylesen olmaz mı?"* der. O da *"Ben bir kadını, kimseyi himaye edemem."* cevabını verir. Ebu Süfyan, Hz. Hasan (r.a)'ı göstererek: *"Bu oğluna emretsen de halkın toplandığı yere çıkıp beni himaye ettiğini ilan etse, bana yetişir. O da dünyanın son devrine kadar bütün Arap'ın ulusu olur."* der. Hz. Fatıma: *"Oğlum küçüktür. Henüz kimseyi himaye edecek yaşta değildir."* diyerek cevap verir. Ebu Süfyan, bu durum karşısında ne yapacağını bilemez ve Hz. Ali (r.a)'nin yanına gelerek: *"Ya Ali! Ben işin sarpa sardığını anladım. Ne yapayım? Bana bir nasihat ver ve işime yarayacak bir tedbir öğret."* diyerek sıkıştırır. Hz. Ali çaresiz kalınca *"Sen Kureyş'in ulususun; çık halk içinde genel himaye ilan et. Sonra da çık git."* der.

Ebu Süfyan, çaresiz Mescid-i Nebi'ye gelip: *“Ey nas, ben iki tarafı da ahd ve emanım altına aldım. Vallahi kimse benim ahdimi bozamaz zannederim.”* der ve kimse kendisini onaylamadan devesine binerek Mekke'ye dönüp gider. Bütün ashap onun sözlerine ve hareketlerine bakarak arkasından gülüp geçerler. Mekke'yi bir sözyle oturtup kaldıran Ebu Süfyan, Medine'de kimseye söz geçirememiştir.

Ebu Süfyan Mekke'ye dönünce yaşadığı olayları anlatır. Onun sözlerini dinleyenler: *“Sen hiçbir şey yapamamışsın. Sen bize sulh haberi getirmedi ki, emin ve mutmain olalım. Harp haberi de getirmedi ki, ona göre sakınelim ve hazırlanalım.”* diyerek onunla alay ederler.

Ebu Süfyan Medine'den ayrıldıktan sonra Rasulullah (s.a.v.), Mekke'nin fethi için hazırlıklara başlar, ancak bu hazırlıkları etraftan saklayarak Mekke'yi kan dökmeden fethetmeyi hedefler. Fetih için yaptığı hazırlıkları sahabelerden sadece birkaç kişiye söylemiştir. Bunu bilen, Bedir ehlinde ve Peygamber (sav)'in elçilerinden olan Hatib bin Beltea, Medine'de yapılan hazırlıkları Kureyş'e bildirmek ister ancak Rasulullah (sav) durumu fark eder. Kendisine niye böyle bir şey yapmak istediğini sorunca: *“Ya Rasulullah (sav), imanında hiçbir sarsıntı yok. Ancak Mekke'de çocuklarım kimsesizdir. Yabancı olduğumdan orada onları himaye edecek kabilem yok; bu vesile ile Mekkeliler arasında peyda etmek istedim.”* der ve yaptığı hareketten pişman olur. Hz. Ömer onun boynunu vurmak ister. Rasulullah ona: *“Ya Ömer! Hatib, Ehl-i Bedir'dendir. Belki Allah, Bedir muharebesine iştirak edenlere her ne yaparsanız ben sizi affettim demiş ol...”* der ve bu olay üzerine Mümtetine Suresi'nin 1. ayet-i kerimesi nazil olur.

Medine'de ordu hazırlıkları tamamlandıktan sonra Rasulullah (sav) Ebu Dehmi Gaffari (r.a) 'yi kaymakam olarak Medine'ye bırakır. İslam ordusunda üç yüzü muhacirlerden, beş yüzü ensardan ve diğerleri çeşitli kabilelerden olmak üzere bin süvari, on bine yakın piyade vardı. Ayrıca orduda hasta bakıcılık vazifesi görmek için kadınlar da vardı. Rasulullah (sav)'ın eşi Ümmü Seleme de Rasulullah ile beraberdir. Hz. Muhammed (sav)'in amcası Abbas bin Abdülmuttalib, Mekke'deyken Müslüman olur ancak bunu gizli tutar. Tüm ailesini alarak Medine'ye yola çıkmıştır ki Zülhuleyfe mevkiinde orduyla karşılaşır. Rasulullah (sav) onun gelişine çok sevinir ve *“Ben, Peygamberlerin sonuncusu, sen ise hicret edenlerin sonuncususun.”* buyurur. Hz. Abbas (r.a) çocuklarını Medine'ye göndererek kendisi Mekke'ye doğru orduyla yola devam eder.

İslam ordusu, on günün sonunda Mekke'den görülebilecek bir yer olan Merrü'z-Zahran mevkiine gelir. Hz. Muhammed (sav), hemen ordugâhta on bin ateş yakıtılarak teşrifini Kureyş'e böylece bildirir. Ebu Süfyan ve birkaç kişi bu ateş yığınının ne olduğunu öğrenmek için Merrü'z-Zahrandaki bir tepeye varırlar. Ancak hala ateşe bir anlam verememişlerdir.

H. Abbas (r.a) Kureyşlilerin gafil anlarında böyle muazzam bir orduyla Mekke'ye girilirse, büyük fenalık olacağından endişelenip, Kureyşlilerden birine, gelip aman dilemeleri için haber vermek üzere ordudan çıkar. Geceleyin dolaşıp adam ararken Ebu Süfyan'ın sesini işitir. Ebu Süfyan bu ordu nedir diye sorar. Hz. Abbas ordunun, on bin mükemmel ve silahlı Resul-i Erkem (sav) 'in askerleri olduğunu ve ellerine düştüğü takdirde vaziyetinin tehlikeli olduğunu bu yüzden onu Peygamber (sav) 'e götürüp aman almasını söyler.

Ebu Süfyan, Hz. Muhammed (sav)'in ordusu karşısında adeta büyülenir. Kısa bir sürede bu kadar kabileyi toplayıp hepsini birden habersizce Mekke'ye getirmiş olması onu hayretten hayrete sevk eder. Ve Ebu Süfyan daha fazla bu ihtişama karşı koyamayarak Müslüman olur. Süratle Mekke'ye gider ve: *“Ey Mekkeliler, gelen Muhammed'dir. Mukabele edemeyeceğiniz büyük bir kuvvetle geliyor. Kendisini gördüm. Kim Ebu Süfyan'ın evine girerse emindir. Ey Kureyş! Müslüman olun ki, selamet bulasınız.”* diyerek İslam olduğunu ilan eder ve evine doğru yürür.

Ordunun Mekke'ye girişi önümüzdeki sayıda ele alınacaktır, selametle kalın...

# SAĞLIK

ESLEM SARIGÜL



## VEREM (TÜBERKÜLOZ)

07–13 Ocak Verem Haftası olarak bilinir. Bu ayki dergimizde sizlere ciddi bir bulaşıcı hastalık olan verem yani tüberküloz hastalığı konusunda bilgi vereceğiz.

**VEREM:** Soluduğumuz hava ile akciğerlere giren verem mikrobulunun yol açtığı bulaşıcı bir hastalıktır. Sinsi bir gelişme gösterdiğinden, geç fark edilebilir. Erken teşhis edildiğinde tedavisi zor değildir.

### VEREM HASTALIĞI KİMLERDE GÖRÜLÜR?

- Sık hastalanan, vücut direnci düşük olan kimselerde
- Alkol ve uyuşturucu kullananlarda
- Gece eğlencelerine düşkün olanlarda
- Yeterli beslenemeyenlerde
- Güneş ve temiz havadan mahrum yerlerde çalışan kişilerde verem hastalığı görülür.

### NASIL TEŞHİS EDİLİR?

Balgam kültürü yapılarak veya röntgen filmi çekilerek tanı koyulabilir. Bu tetkiklerin yanında manto testi adı verilen deri testi de yapılabilir.

### BELİRTİLERİ NELERDİR?

- Ateş, iştahsızlık, kilo kaybı,
- Gece terleme,
- Titreme, göğüs ağrısı,
- Öksürük ve kan tükürme,
- Yanakların birbirine yapışması,
- Nefeste kötü kokunun olması gibi nedenleri vardır.

### KORUNMA VE TEDAVİ

BCG (bacille calmette guerinin) aşısı yapılır. İlk iki ay içerisinde bebeklere mutlaka uygulanmalıdır. Bu hastalık ilaç ile tedavi edilebilir. Kimi kişilerde altı ay ilaç tedavisi yeterli olurken kimilerinde bu süre artabilmektedir. Yalnız, ilaçların düzenli olarak kullanılması gerekir. Aksi takdirde bu hastalık tekrarlayabilir. Hastanın beslenmesinde protein, vitamin ve kaloriden zengin sulu bir diyet ayarlanır. Sigara ve alkol kesinlikle yasaklanır.

Veremden korunmak için;

- Havasız yerlerde kalmamalıyız.
- Dengeli beslenmeliyiz.
- BCG aısını yaptırmalıyız.
- Veremli hastaların eşyalarını kesinlikle kullanmamalıyız.
- Hastaların tabağından yemek yememeliyiz.
- Kaşık, çatal, tırnak makası, tarak, havlu gibi eşyalarını kullanmamalıyız.

# CİLT BAKIMI

Doğa, güzelliğin anahtarını da içinde saklıyor! Cilt bakımı için evde yapabileceğimiz maskeler sunuyor. Üstelik bununla da yetinmiyor; ruhumuzu sakinleştiriyor!

## ÜZÜM ÇEKİRDEĞİ

Antioksidan özelliği vardır. Aynı zamanda bağ dokusunu kuvvetlendirerek, cildin elastiki olmasında rol oynar. Yaşlılık lekelerinin giderilmesi için de faydalıdır. Kan damarlarının genişlemesini sağlar. Bu, kırışıklıkların oluşumunu engelleyen bir durumdur.

## ISPANAK (VE KOYU YEŞİL RENKLİ DİĞER SEBZELER)

Şu an tam mevsimi olan koyu yeşil yapraklı bitkiler, bol miktarda antioksidan içerir. Yıllardır Temel Reis'i kuvvetlendirmesi ile tanıdığımız ıspanağın, bağ dokusunu güçlendiren özelliği de vardır. Sebzenin içeriğinde bulunan demir ve çinko, ciltte zarar görmüş kolajenin yerine yeni kolajen maddesi üretilmesine katkı sağlar.

## ADAÇAYI

Bu uyarıcı bitki, kan dolaşımını hızlandırır. Adaçayı da hücre yenilenmesine ve cildin elastikiyetinin artmasına neden olan önemli bitkilerden biridir.

## NANE

Nane deyip geçmeyin, koyu yeşil rengi size bir ipucu olmalıdır. Cilde enerji, canlılık ve yoğun bir ferahlık hissi verir. Dokuların elastikiyetini kuvvetlendirir.

## CİLT BAKIMI İÇİN BİTKİLERLE TONİK, TEMİZLEME SÜTÜ, KREM VE PEELİNG

### ELMA SİRKELİ TONİK

İki yemek kaşığı elma sirkesi ile iki yemek kaşığı suyu karıştırın. Pamuk yardımıyla cildinizi bu solüsyonla temizleyin. Göz çevrenize getirmemeye özen gösterin. Su ile durulayın. Bu solüsyon, cildinizi kir ve yağdan arındırırken gözeneklerinizin açılmasını sağlar.

### GÜLSUYU İLE TONİK

2 bardak gülsuyu,

1,5 yemek kaşığı reyhan,

1,5 yemek kaşığı papatya

Gülsuyunu reyhan ve papatya ile karıştırarak kaynatın. Bu su kaynarken yüzünüzü 15 dakika kadar karışımın buharına tutun. Daha sonra, sıvı ılıkken, yüzünüze kompres yapın.

### HAVUÇ VE MAYDANOZ MASKESİ

Havuç ve maydanozu püre haline gelene kadar mikserden geçirin. Yüze ve boyuna kalın bir tabaka halinde sürün. 20 dakika kadar bekletin ve daha sonra ılık suyla temizleyin. Bu maske deriyi zehirlerinden arındırarak temizler; cilde eski inceliğini, elastikiyetini ve esnekliğini kazandırır.

# ÖZLEM'İNİ DUYDUĞUNUZ LEZZETLER

HAFSA KEVSER



## TARİH ÖNCESİ ÇAĞ: SÜMERLER (M.Ö. 4000–2200)

Sümerler, zamanımızdan dört ile altı bin yıl önce Aşağı Mezopotamya'da yaşamıştır. Kazılarda bulunmuş olan tabletler ve adak stelleri, Sümerler döneminde köpek, koyun, keçi, domuz, sığır ve tavuğun evcilleştirilmiş olduğunu kanıtlamaktadır.

Sümerlerde balıkçılık yaygındı, hem denizde hem de nehirlerde balıkçılık yapılıyordu.

Ekmek mayalanmadan yapılıyordu, bazlama biçimindeydi.

Yiyeceklerde tatlandırıcı olarak hurma kullanılırdı. Sümerlerin evlerinde tahıl, baklagiller, bal, şarap ve bira kaplar ve küpler içinde kilerde saklanırdı. Her Sümer evinde atalarının gömüldüğü bir mezar odası vardı. Bu odaya her öğün evde yenilen yemeklerden, içilen içeceklerden birer parça bırakılırdı. Bu yapılmadığında, ölülerin gölgelerinin yeraltından yeryüzüne çıkıp sokaklarda, evlerde başıboş dolaşacağına ve önüne gelene saldıracaklarına inanılırdı.

Sümerler döneminde bütün içkilerin Tanrıça Ninkasi'nin koruması altında olduğuna inanılırdı. Bu halkın susuzluğunu giderdiği içeceklerin en yaygını biraydı.

Sümer ülkesinde tahıllardan buğday, arpa ve darı; baklagillerden mercimek, nohut ve fasulye yetiştirilirdi. Şalgam, soğan, sarımsak, salatalık, pırasa, kıvırcık, yeşil salata, hardal ve tere en çok yetiştirilen ve yenilen sebzelerdi.

Sümer uygarlığında balıktan sonra en çok tüketilen et, koyun etiydi. Sığırlar tarımda ve taşımada kullanıldığından, ancak yaşlandığında kesilirdi. Eti yenilen hayvanlar arasında keçi ve domuz da vardı. Domuzun Ortadoğu'da tabu haline gelerek yasaklanması M.Ö. 1800 civarındadır.

Sümerlerin yaşadığı bölgenin en eski yemeklerinden biri "yağda kızartılmış pide"dir. Tufan, Lokman ve ölümsüzlük otu, İskender ve ölümsüzlük suyu, Herakles mitos gibi pek çok söylencenin atası olan *Gilgameş Destanı*'nda da bu yemekten söz edilir. Bugün özellikle Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da değişik adlar verilerek sıkça yapılan bir yemektir.

### "SÜMER USULÜ YAĞDA KIZARMIŞ EKMEK"

#### Malzemeler:

- 1 tam bayat ekmek ya da pide
- 1 bardak süt
- 4 yumurta
- Sıvıyağ
- 1 bardak toz şeker

#### Yapılışı

Sıvıyağ tavada kızdırılır. Ekmek dilimlenir. Yumurtalar bir kaba kırılır ve süt ilave edilerek çırpılır. Ekmekler süt ve yumurta karışımına bulanır. Kızgın yağda arkalı, önlü kızartılır. Bir kaba alınan ekmeklerin üzerine şeker dökülür.

Afiyet olsun!



# ŞİFALI BİTKİLER

Kış aylarının vazgeçilmez içeceklerinden biri olan ıhlamurun insan vücuduna sağladığı faydalar saymakla bitmiyor.

## IHLAMURUN YARARLARI

Ihlamur, tek başına kaynatılıp içildiğinde mide şikâyeti olanlarda hazmı kolaylaştırır. Bal ile içilen ıhlamur mide ülserinin iyileşmesine yardım eder.

Ihlamurun içine biraz kekik, nane ve rezene katarak kaynatıp bu karışımı içerseniz, hem mide yanmalarına hem de kusma türü rahatsızlıklara iyi gelir.

Strese karşı ıhlamur çayı iyi gelir. İçine çok az karanfil atarsanız, hem güzel bir tat elde etmiş olursunuz hem de sizi sakinleştiren etkisini artırabilirsiniz.

Göz çapaklanmalarında, ıhlamuru kaynatın ve süzün. Pamuk yardımı ile gözlerinize kompres yapın. Hem çapaklanmaları önleyecek, hem de gözünüzü dinlendirecektir.

Ihlamur, kan dolaşımını düzenler. Kanı durdurur ve kan dolaşımını kolaylaştırır. Kalp yorulmadan dolaşım sağlayabilir, bu bakımdan kalp zafiyeti olanlara hem dolaşımı kolaylaştırarak hem de çarpıntıları önleyerek çok fayda verir.

Kabızlıkta da ıhlamurdan yararlanabilirsiniz. Kramplar için de ıhlamurun iyi bir ilaç olduğunu unutmamalısınız. Ihlamur ayrıca idrar söktürücü, terletici, yatıştırıcı, göğüs yumuşatıcı özelliğe de sahiptir.

Sabah aç karnına içilmeye devam edilen ıhlamur zayıflamak isteyenlere bu hususta yardımcı olur. Ihlamurun migren için de birebir olduğu bilinir.

**NOT:** Ihlamur yemek üzerine içilmemeli, uyku vererek hazmı durdurur. Ihlamur iki yemek arası saatlerde ve yatarken içilmelidir.

# TARİHTE ÖNEMLİ GÜN – KİŞİ

Erva YAREN



## EVLIYA ÇELEBİ

(2011 yılı UNESCO tarafından “EVLIYA ÇELEBİ” yılı ilan edildi.)

Dünya seyyahları arasında ilk akla gelenlerden olan Evliya Çelebi 1611’de İstanbul’un Unkapanı semtinde doğmuştur.

Babası Saray-ı Hümayun kuyumcubaşısı Derviş Mehmed Zıllî Efendi’dir.

Devrin büyük imamlarından Evliya Mehmet Efendi’ye çok hürmet duyduğu için oğlunun ismini Evliya koymuştur.

İlk tahsilini Sıbyan Mektebinde yapan Evliya Çelebi, daha sonra Unkapanı’nda Fil Yokuşu’ndaki Hamit Efendi Medresesi’nde yedi yıl eğitim gördü. Bu arada Sadizade Darul-kurrası ’na giderek Kur’anı Kerim’i ezberledi. Babasından da zamanın güzel sanatlarından olan hat, nakış, tezhip öğrendi.

1635 yılında, teyzezadesi Silahtar Melek Ahmet Ağa vasıtasıyla Ayasofya Camiinde IV. Murat Han’a takdim edilen Evliya Çelebi, yüksek seviyede devlet adamlarının, ilim erbabının ve askerî şahsiyetlerin yetiştiği kaynakların en büyüklerinden biri olan Enderun Mektebi’ne alındı. Burada dört yıl kaldıktan sonra 40 akçeyle sipahi zümresine katıldı.

Evliya Çelebi, genç yaşta (1630’larda) seyahat etmek, yeryüzünde yaşayan çeşitli toplulukları, kurulan medeniyetleri, mimari eserleri tanımak arzusuna düştü. Bunda içinde yaşadığı çevrenin büyük etkisi vardır. Babasının Kanunî Sultan Süleyman Han devrinden kalma, güngörmüş bir kişi olması, hepsi hoş-sohbet kimseler olan babasının arkadaşlarının anlattığı şeyler, zaten insanları, yeryüzünü tanımaya meraklı olan Evliya Çelebi’yi gezip görmeye, tanımaya daha da heveslendirdi.

Rivayet odur ki: Evliya Çelebi,1630 Muharrem ayının aşure gecesi rüyasında, Yemiş İskelesindeki Ahi Çelebi Camii’nde kalabalık bir cemaat arasında Peygamber Efendimiz (sav)’i görmüş, huzuruna varınca; “Şefaata ya Rasulullah!” diyecekken heyecanla; “Seyahat ya Rasulullah!” demiştir.

Peygamber Efendimiz (sav) de tebessüm buyurup, bu gence hem şefaatinin müjdelemiş, hem de seyahati ihvan etmiş, orada bulunan Sa'd bin Ebi Vakkas (r.a.) da gezdiği yerleri ve gördüklerini yazmasını tavsiye etmiştir. Uykudan uyanınca ilk iş olarak, rüyasını zamanın meşhur yorumcularından Kasımpaşa Mevlevihanesi Şeyhi Abdullah Dede'ye anlatır. Dede, bu rüyayı yorumladıktan sonra; "İptida (başlangıç) bizim İstanbulcağızı tahrir (yazmak) eyle." diyerek şunu demek ister: "Yürü! Ok ve yayla gaza eyle. Sana müjde olsun. Bu mecliste ne kadar ruhla görüşüp ellerini öptünse hepsini ziyaret etmek nasip olacak. Dünya seyyahı ve insanların meşhuru olacaksın. Ama gezip tozduğun memleketleri, kaleleri, şehirleri, acayip ve garip eserleri, her diyarda yapılan güzel şeyleri, yiyecek ve içeceklerini yazıp güzel bir eser meydana getir ve benim silahımla iş görüp dünya ve ahirette manevi oğlum ol. Tuz ekmeğin hakkını gözle. İyi dost ol. Kötülerle arkadaş olma." tavsiyesinde bulunur.

Böylece Evliya Çelebi ilk olarak 1643'te İstanbul 'a oradan Bursa'ya gitmiştir. İzmit, Trabzon ve Girit yolculuklarına da çıkan Evliya Çelebi, 50 yıl boyunca Avusturya, Hicaz, Mısır, Sudan, Habeşistan, Dağıstan gibi birçok ülkeyi dolaşmıştır.

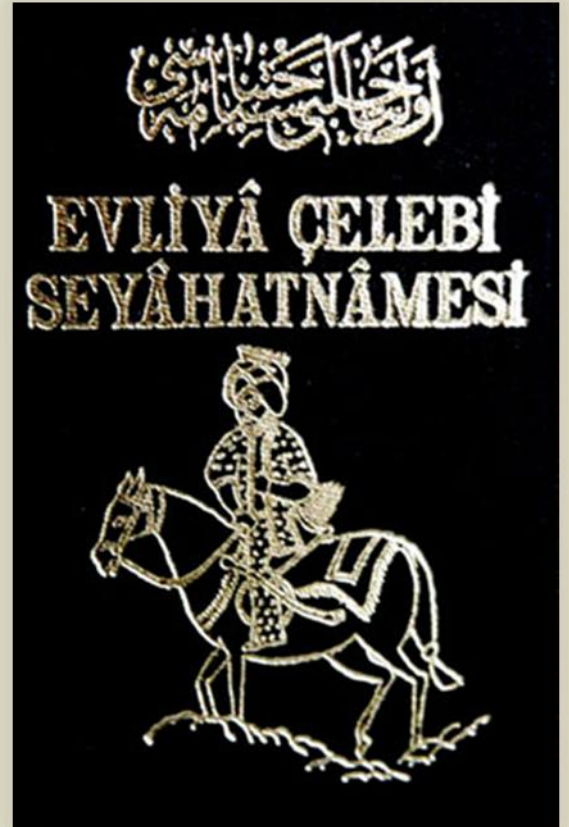
1671 senesinde hacca gitmek için yola çıkarak Batı Anadolu kıyılarını, bazı Ege adalarını ve Antep'i gezip görerek Mekke'ye vardı ve bazı yakın eyaletler ile ülkeler hakkında bilgiler topladı. Mekke'de sekiz-dokuz sene kaldıktan sonra Salihli'ye geldi ve bu onun son seferi oldu.

Senelerce at üzerinde seyahat etmesi, cirit oynaması, iyi silâh kullanması, Evliya Çelebi'nin çevik ve sıhhatli bir yapıya sahip olduğunu göstermektedir. Evlenmediği, çocuğu olmadığı bilinmektedir. Zengin ve köklü bir aileye mensup olup, gezi gayesiyle gittiği çeşitli yerlerde vazifeler almış, katıldığı pek çok savaştan aldığı ganimetler, verilen hediyeler ve gezdiği yerlerde yaptığı ticaretten elde ettiği para ile rahat bir hayat sürmüştür.

Ölüm tarihi kesin olarak bilinmemekle birlikte, 1682 olduğu tahmin edilmektedir. Mısırdan dönerken yolda ya da İstanbul'da öldüğü sanılmaktadır.

Evliya Çelebi, gerek padişahlar ve gerekse diğer ileri gelen devlet erkânıyla, yakın ahbablıklar kurmuş olmasına rağmen, hiçbir makam-mevki hırsına kapılmamıştır. O; ömrünü gezip-görmeye, yeni insanlar ve beldeler tanımaya, onlar hakkında bilgiler edinmeye adanmıştır. Uysal yaradılışı, zekâsı, nüktedanlığı ve kültürü sayesinde meclislerin neşesi olan, her yerde aranan pek sevimli bir seyyahı.

Kimi zaman han odalarında menakıp dinledi, kimi zaman da çarşıların kalabalığına karışıp değişik kültürlerin insanlarıyla tanıştı. Zengin konaklarına misafir oldu; dağ başlarında, terk edilmiş kalelerde bir ateşin etrafına toplanmış bozkırlarla dertleşti. Liman kentlerine uğradı; yıkık surları adımlarıyla ölçtü, bin bir çeşit nesneyi elleriyle tarttı. Kervanlara katılıp hayallerin ötesine yürüdü. Çağlar öncesinin kralları, sultanları sanki onun arkadaşlarıydılar; öykülerini anlattılar, kıssadan hisse verdiler. O, bütün bir Osmanlı geleneğinin zamanı ve mekânı aşan hafızası idi.



# TARİHTE 2 AY

## OCAK

- Beyaz Baston Körler Haftası **7–14 Ocak**
- Enerji Tasarrufu Haftası **Ocak ayının ikinci haftası**
- Cüzzam Haftası **25–31 Ocak**
- Verem Haftası **7–13 Ocak**

**1 Ocak (1924)** Cuma günü hafta tatili olarak kabul edildi. **(1935)** Soyadı Kanunu yürürlüğe girdi. 1 Ocak Takvim ve Saatte Yapılan Değişiklik Yürürlüğe girdi **(1926)**.

**10 Ocak** Teşrinievvel, Teşrinisani, Kanunuevvel ve Kanunusani Aylarının İsimlerinin; Ekim, Kasım, Aralık ve Ocak'a çevrilmesi. **(1945)**

**11 Ocak** Peygamberimizin Mekke'yi Fethi.

**15 Ocak** İsrail Askerlerinin Mescid-i Aksa'yı basması. **(1988)**

**17 Ocak** Körfez Savaşı'nın başlangıcı. **(1991)**

**20 Ocak** İlk Teşkilatı Esasiye Kanunu'nun Türkiye Büyük Millet Meclisi'nce kabul edilmesi. **(1921)** Darülaceze'nin Kuruluşu. **(1895)**

**23 Ocak** İttihatçıların Babiâli Baskını. **(1913)**

**24 Ocak** Yirminci yüzyıla damgasını Vuran Churchill'in ölümü. **(1965)**

**26 Ocak** General Kazım Karabekir'in ölümü. **(1948)** John Baird tarafından televizyonun icadı. **(1926)**

**27 Ocak** Hatay Antlaşması'nın imzalanması. **(1937)**

**28 Ocak** Mülkiye Mektebi'nin açılışı. **(1854)** Osmanlı Meclis-i Mebusanı'nın gizli toplantısında "Misak-ı Milli" kabul edilmesi. **(1920)**

**29 Ocak** 18 Ocak'ta, Fransa Parlamentosu'nun kabul ettiği sözde Ermeni soykırımını tanıyan yasa tasarısı, Fransa Cumhurbaşkanı Jacques Chirac tarafından onaylanması. **(2001)**

## ŞUBAT

- Dünya Kanser Günü **4 Şubat**

- Dünya Sigarayı Bırakma Günü **9 Şubat**

- Sevgililer Günü **14 Şubat**

- Sivil Savunma Günü **28 Şubat**

**1 Şubat** Sinema'nın icadı. **(1895)** Ayasofya Camii'nin müze oluşu. **(1935)**

**3 Şubat** İlk Uzay Gemisi'nin Ay'a inişi. **(1966)**

**4 Şubat** Balkan Pakti'nin imzalanması. **(1934)**

**14 Şubat** telefonun icadı. **(1876)** Yeni Balkan Pakti'nin Ankara'da imzalanması. **(1953)**

**15 Şubat** Küresel ısınmaya karşı Uluslararası Kyoto İklim Sözleşmesi'nin yürürlüğe girmesi. 1997 Aralık ayında Japonya'nın Kyoto kentinde oluşturulan ve 187 ülke tarafından imzalanan "BM İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi"ne ilişkin protokole göre, ülkelerin sera gazı emisyonlarının indirilmesi hedefleniyor. **(2005)**

**16 Şubat** Türk Hava Kurumu'nun kuruluşu. **(1925)** Terör Örgütü PKK'nın elebaşı Abdullah Öcalan, Kenya'nın başkenti Nairobi'de yakalanarak Türkiye'ye getirilmesi. **(1999)**

**17 Şubat** "Türk Medeni Kanunu"nun Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde kabulü. **(1926)**

**18 Şubat** Türkiye'nin NATO'ya girişi. **(1952)**

**20 Şubat** Boğaziçi Köprüsü'nün temel atma töreni. **(1970)**

**21 Şubat** Ankara Hükümeti'nin Londra Konferansı'na katılımı. **(1920)**

**28 Şubat** İstiklâl Marşı bestecisi Zeki Üngör'ün ölümü. **(1958)**